

KREMNIČKÉ NOVINY

INFORMAČNÝ MESAČNÍK SAMOSPRÁVY

XXII. ročník

www.kremnica.sk

noviny@kremnica.sk

nepredajné

6. november 2013

Zechenterov dub sa stal Stromom roka 2013

Víťazom ankety Strom roka 2013 sa stal 350 ročný dub letný, dominanta Zechenterovej záhrady, ktorý bude reprezentovať Slovensko v súťaži Európsky strom roka. Na druhom mieste sa umiestnila lipa veľkolistá z Toporca a tretie miesto patrí buku lesnému, ktorý rastie v Ochodnici – Petránky.

Víťazný dub letný z Kremnice dostane odmenu v podobe dendrologického posudku od Medzinárodnej arboristickej spoločnosti ISA Slovensko a finančný príspevok

na ošetrovanie vo výške 333 eur. Zechenterov dub do ankety Strom roka 2013 prihlásilo občianske združenie Naša Kremnica. Podľa predsedu združenia Mariána Vojt-

ka budú získané finančné prostriedky použité na ošetrovanie stromu a na zveľadenie jeho okolia. „Ako najlepšie využiť získané finančné prostriedky budeme

konzultovať s oddelením mestskej zelene, ktoré sa stará o okolie stromu. Do úvahy pripadá napríklad vybudovanie ohrádky okolo stromu, ktoré by strom ochránilo

Nájdete v čísle:

Rozhovory s osobnosťami

str. 4 – 5

Úspešné projekty v kremnických školách

str. 6 – 7

Pozvánky na kultúrne podujatia

str. 10 – 11

Z tridsaťročnej histórie Domova dôchodcov

str. 13

od poškodenia,” hovorí Vojtko.

Do ankety bolo prihlásených 65 stromov z celého Slovenska a o poradí finalistov rozhodlo 13 328 hlasov, z ktorých 1955 hlasov získal práve Zechenterov dub. Cieľom ankety, ktorej jedenásty ročník vyhlásila v apríli Nadácia Ekopolis, je upozorniť na staré, vzácne či ohrozené stromy a vzbudiť záujem ľudí o životné prostredie. Hlavným partnerom ankety je Slovenská sporiteľňa. Anketu ďalej podporili Medzinárodná arboristická spoločnosť ISA Slovensko, Vydavateľstvo Dajama, Knihkupectvo Artforum a Záhradníctvo A.B.I.E.S.. Patrónom ankety je už po druhý rok spevák Peter Lipa.

Silver Jurtinus

Nicholson: Kremnicu vnímam ako vzor

Známy investigatívny novinár Tom Nicholson sa v rámci projektu „Slovenský maratón“, ktorého cieľom je navštíviť v roku 2013 čo najviac slovenských gymnázií a motivovať mladých ľudí, aby sa začali zaujímať o verejné veci, navštívil aj Súkromné gymnázium v Kremnici. Po prednáške odpovedal na otázky

Kanadská spoločnosť Tournigan Gold Corporation, ktorá predtým vlastnila licenciu na dobývací priestor, Vám nie je neznáma, spomenuli ste ju aj na prednáške. Sledovali ste tému ťažby v Kremnici aj po tom, čo Tournigan licenciu predal spoločnosti Ortac Resources?

Do hĺbky som sa téme nevenoval. Viem, že Tournigan zamestnával na Slovensku človeka. Volal sa Pomichal.

pokračovanie na str. 5

Pozvánka na slávnostné zasadnutie Mestského zastupiteľstva

Vážení občania, pozývame vás na slávnostné zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Kremnici pri príležitosti 685. výročia udelenia mestských práv nášmu mestu, ktoré sa uskutoční vo štvrtok 14. novembra 2013 so začiatkom o 17.00 hod. v Kostole sv. Kataríny v Kremnici s nasledovným programom:

- otvorenie
- slávnostný príhovor primátorky mesta
- udelenie ocenení mesta Kremnica
- záver
- kultúrny program

Časť uznesení z 13. Mestského zastupiteľstva v Kremnici zo dňa 10. októbra 2013

166/1310

Mestské zastupiteľstvo vzalo na vedomie predloženú správu hlavného kontrolóra o kontrolnej činnosti a plnení uznesení MsZ v Kremnici.

168/1310

Mestské zastupiteľstvo vzalo na vedomie predloženú správu o plnení Rozpočtu mesta Kremnica za rok 2013 k 30. 6. 2013 nasledovne:

Bežný rozpočet:

príjmy: 1 968 310 €, t. j. 54,65 %
výdavky: 1 673 927 €, t. j. 46,62 %
saldo: 294 383 €

Kapitálový rozpočet:

príjmy: 22 159 €, t. j. 14,55 %
výdavky: 56 437 €, t. j. 10,46 %
saldo: -34 278 €

Finančné operácie:

príjmy: 522 450 €, t. j. 98,48 %
výdavky: 49 080 €, t. j. 33,50 %
saldo: 473 370 €

169/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo pridelenie mimoriadnych dotácií z rozpočtu mesta Kremnica vo výške 1 704 € pre oblasť kultúra v nasledovnom členení:

1. Dychová hudba Minciari – 404 €

2. Kremnické divadlo v podzemí, n.o. – 300 €
3. OZ SRRZ-RZ pri ZUŠ J. L. Bellu – 1 000 €

170/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo pridelenie mimoriadnych dotácií z rozpočtu mesta Kremnica vo výške 1 216,25 € pre oblasť telesná kultúra v nasledovnom členení:

1. Mestský klub lyžiarov – 250 €
2. Športový klub futbalu – 250 €
3. Športový klub tenisu – 250 €
4. TJ Biela stopa Kremnica – 250 €
5. Šachový klub Mestské lesy Kremnica – 216,25 €

172/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo odňatie budovy č. 413/19 na Angyalovej ulici v Kremnici zo správy Mestského bytového podniku ku dňu 30. 9. 2013 s obstarávacou cenou 35 014,61 €, oprávky 35 014,61 €, zostatková cena 0,- €.

173/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo prenájom nebytových priestorov v objekte súp. č. 391/6 na ulici

Pavla Križku v Kremnici nájomcovi – TJ Biela stopa, Ul. P. Križku 391, Kremnica. Nájom bol stanovený dohodou 1 €/rok. Pri stanovení preddavkov na služby spojené s nájomom sa vychádza zo skutočností roku 2012.

174/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo prenájom nebytových priestorov v MsKS žiadateľovi – Horská služba Kremnické vrchy, Záchraná stanica HS. Nájom je stanovený dohodou 1 €/rok.

175/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo prenájom garáže na Skalke pre Mestský klub lyžiarov Kremnica a TJ Biela stopa Kremnica, v pomere 1:1, keďže obidve združenia svojou činnosťou zabezpečujú podmienky pre turistické masové a športové bežecké lyžovanie a významne prispievajú k rozvoju cestovného ruchu v zimnom stredisku Kremnica – Skalka.

176/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo prenájom pozemkov s výmerou

spolu 173 m² Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s., Banská Bystrica, za účelom majetkovoprávneho usporiadania vodárenských objektov, na dobu neurčitú. Celkové ročné nájomné spolu činí 57,30 €.

177/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo prenájom pozemku s výmerou 3 m² Jane Miškóciovej, Ulica Československej armády, Kremnica za účelom voľného uskladnenia palivového dreva, na dobu neurčitú. Celkové ročné nájomné činí 6,00 €.

178/1310

Mestské zastupiteľstvo vzalo na vedomie správu o činnosti Mestskej polície v Kremnici za 1. polrok 2013, ktorú predložil Mgr. Roman Brhlík, náčelník Mestskej polície.

179/1310

Mestské zastupiteľstvo vzalo na vedomie správu o činnosti Mestského bytového podniku v Kremnici za 3. štvrťrok 2013.

180/1310

Mestské zastupiteľstvo vzalo na vedomie správu o činnosti Kultúrneho a informačného centra mesta Kremnica za 3. štvrťrok 2013.

181/1310

Mestské zastupiteľstvo vzalo na vedomie správu o činnosti Mestského úradu v Kremnici za 3. štvrťrok 2013, ktorú predložila RNDr. Zuzana Balážová, primátorka mesta.

182/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo 1. zmenu finančného plánu pre

rok 2013 spoločnosti Mestské lesy Kremnica, s.r.o.

– s celkovými výnosmi: 3 132 200 €
– s celkovými nákladmi: 3 120 950 €
– hospodárskym výsledkom:
– zisk 11 250 €
– a s nájomným pre prenajímateľa mesto Kremnica: 385 000 €

185/1310

Mestské zastupiteľstvo schválilo opravu chodníka a spevnenej plochy v súvislosti s rekonštrukciou mosta na ceste II/578 na pozemkoch vo vlastníctve mesta Kremnica v dĺžke 29 m s rozpočtovým nákladom 9 149 € vrátane DPH a opravu spevnenej plochy medzi vozovkou cesty II/578 a jestvujúcim chodníkom v úseku medzi autobusovou stanicou a Barbakánom s rozpočtovým nákladom 8 102 € vrátane DPH.

186/1310

Mestské zastupiteľstvo konštatovalo potrebu obnovy kultúrnej pamiatky budovy ZŠ Pavla Križku a uložilo mestskému úradu preveriť možnosť presunu finančných prostriedkov v sume 126 300 € poskytnutých z dotácie na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok pre mesto Kremnica z MF SR v r. 2012 z akcie Zechenterova záhrada časť obnovy podľa projektovej dokumentácie na akciu obnova kultúrnej pamiatky budovy ZŠ Pavla Križku.

187/1310

Mestské zastupiteľstvo zrušilo uznesenie Mestského zastupiteľstva v Kremnici č. 67/1304 zo dňa 18. 4. 2013.

Plné znenie všetkých uznesení nájdete na www.kremnica.sk v sekcii *Legislatíva mesta – uznesenia mestského zastupiteľstva*.

• priestor pre volených predstaviteľov samosprávy

Zuzana Balážová, primátorka Kremnice:

• Pri rozhovoroch s občanmi nášho mesta sa stretávam s otázkou, či je naozaj pravda, že mesto porušilo zákon o ochrane pamiatkového fondu, či je naozaj pravda, že schodisko na faru je predražené a či je naozaj pravda, že som v príbuzenskom pomere s reštaurátorom tohto schodiska.

Moja odpoveď je nasledovná:

– Mesto neporušilo zákon o ochrane pamiatkového fondu a aj v iných prípadoch obnovy pamiatok postupuje v zmysle zákona – to je písomné vyjadrenie riaditeľky Krajského pamiatkového úradu v Banskej Bystrici.

– Cena schodiska je výsledkom prieskumu trhu, pričom bola vybratá ponuka s najnižšou cenou. Mesto postupovalo v zmysle zákona o verejnom obstarávaní, pričom bolo potrebné rešpektovať podmienku pamiatkového úradu, že práca musí byť vykonaná reštaurátorom s príslušným oprávnením.

– Nie som v príbuzenskom pomere s reštaurátorom schodiska.

Mrzí ma, že musím reagovať na takéto nepravdivé chýry.

Každý občan sa môže obrátiť na Oddelenie výstavby a životného prostredia, kde získa k nahliadnutiu vyjadrenia riaditeľky krajského pamiatkového úradu a aj kompletnú dokumentáciu ku obstaraniu zákazky na obnovu schodiska.

Žiaľ, neviem si predstaviť, ako by som dokázala, že nie som s reštaurátorom schodiska vo viac či menej vzdialenom príbuzenskom pomere. Bola by som rada, keby sa pôvodca tohto chýry prihlásil a dokázal, že sme príbuzní.

Igor Kríž, zástupca primátorky:

• Osobne som sklamaný z prístupu niektorých regionálnych politikov. V prípade Detvy sa riešenie našlo hneď, v našom prípade „záhadne“ nie. Kremničania, dýchame iný vzduch, či žijeme v inom prostredí ako obyvatelia Detvy? Myslím, že nebolo na mieste tvrdenie pána Maňku, predsedu BBSK, že kremnickí poslanci nie sú jednotní. Veď je platné uznesenie mestského zastupiteľstva z 3. 11. 2011, ktoré deklaruje, že ťažba zlato-strieborných rúd nie je vo verejnom záujme našich občanov. A že niekto na jednej strane hlasuje za takéto uznesenie a na druhej strane je presvedčený inak, nechávam na jeho svedomí. Zúčastnil som sa v septembri zasadnutia mikroregiónu Kremnica a okolie. Všetci starostovia okolitých obcí, za prítomnosti 3 poslancov VÚC otvorene deklarovali, že sú proti povrchovej ťažbe zlata v Kremnici a okolitých obcí. Kľúčoví zamestnávateľa a podnikatelia mesta sa stretli pred októbrovým zastupiteľstvom BBSK s jeho predsedom. Povedali jasné nie ťažbe v Kremnici.

Preto sa pýtam: Treba ešte zvolávať regionálne komisie? Treba ďalej traumatizovať našich obyvateľov? A možno sa opýtam globálne: Má vôbec logiku ťažba nerastných surovín v našom regióne? Na jednej strane pomyselných váh dajme vyťažených 30 ton zlata, kde zisky zhrabnú zahraniční akcionári a Kremnica, región či celé Slovensko si utrieme ústa a na druhú stranu položíme strategickú hodnotu našej prírody a celej krajiny.

Ostatní volení predstavitelia samosprávy svoj vyčlenený priestor nevyužili.

Poslanecká kancelária je tu aj v novembri pre vás

Vážení spoluobčania,

poslanci Mestského zastupiteľstva Norbert Boldiš, Ing. Beata Kirková, Ing. Janka Volková, Dušan Privalinec, Mgr. Igor Kríž a Jaroslav Slašťan vás pozývajú na ďalšie stretnutie v poslaneckej kancelárii, ktoré sa uskutoční **v stredu 20. októbra 2013 v čase od 12.00 do 18.00 hod. v Mestskom kultúrnom stredisku** (na prízemí vpravo).

Zber drevného odpadu

Mestský úrad v Kremnici v zmysle platného Všeobecne záväzného nariadenia mesta Kremnica č.4/2005 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi oznamuje občanom mesta Kremnica, že **dňa 21. 11. 2013 sa uskutoční zber drevného odpadu.**

Zber je určený pre občanov mesta Kremnica, ktorí nemôžu tento odpad skompostovať alebo použiť ako palivo. Konáre je potrebné upraviť na dĺžku max. 2 m a pevne zviazať do balíkov s ručne manipulovateľnou hmotnosťou a vyložiť pred dom na viditeľné miesto v určenom termíne zberu. Prosíme občanov, aby v tento deň vyložili len drevný odpad a nemiešali ho s iným biologicko rozložiteľným odpadom.

Konáre, ktoré budú vyložené pred dom po termíne zberu alebo nebudú v balíkoch určených rozmerov, nebudú odvezené.

oddelenie mestskej zelene pri MsÚ v Kremnici

Poslanci kraja posunuli uznesenie proti ťažbe v Kremnici novému zastupiteľstvu

Do tretice všetko dobré neplatilo pre Kremnicu na poslednom rokovaní poslancov Banskobystrického samosprávneho kraja v tomto volebnom období. Ani tretí pokus o prijatie rovnakého uznesenia proti ťažbe, aké má Detva, nevyšiel. Stiahnuť bod z rokovania navrhol poslanecký klub strany SMER-SD.

Poslanci za okres Žiar nad Hronom, ktorí toto uznesenie predložili, so stiahnutím tohto bodu s rokovaním nesúhlasili. Ladislav Kukolík nechápal, prečo sa tento bod má z rokovania stiahnuť. "Som z toho rozčarovaný a znechutený," povedal. Pripomenul, že v apríli bolo uznesenie o Detve prijaté napriek tomu, že ani v Detve neexistoval konkrétny projekt, nebola k nemu vypracovaná EIA, návrh uznesenia neprešiel komisiou a dokonca to bol poslanecký návrh, ktorý si našli na laviciach v deň rokovania, ale z úcty a solidarity ku kolegom v Detve tento návrh podporili.

Podľa Kukolíka je stiahnutie bodu z rokovania precedens. Ešte nikdy sa podľa neho nestalo, aby nebol schválený poslanecký návrh za okres. Proti stiahnutiu bodu z rokovania protestoval aj poslanec Vladimír Flimer: "Naše zastupiteľstvo má obhajovať záujmy ľudí z regiónov a odmietnutie tohto bodu vidím ako veľkú facku nielen občanom Kremnicka, ale aj nám, kolegom zo žiarskeho okresu."

Ďalšia podmienka na stole

Poslancovi Danielovi Gelienovi sa nepáčilo, aké podmienky si zastupiteľstvo neustále kladie. "Od apríla nám tu dávate podmienky, ktoré musíme splniť, aby bolo schválené stanovisko aj vo veci Kremnice. Od apríla počúvame, že máme vašu podporu, že ste samozrejme proti, len sa musí zjednotiť región, len sa musia zjednotiť starostovia a ešte neviem kto všetko sa musí zjednotiť. A keď vám predložíme o tom relevantné dôkazy, je tu zase ďalšia prekážka." Predseda BBSK Vladimír Maňka ďalšiu podmienku vyslovil vo svojom príhovore. Na stretnutí s Marianou Novotnou, ktorú sprevádzali zástupcovia dvoch najväčších zamestnávateľov v Kremnici, totiž vyslovil požiadavku, že si majú "obísť všetkých podnikateľov" a získať ich stanoviská.

"Dajte na stôl to, čo hovoríte, aby sme mali naozaj na to argumenty," nastolil na zastupiteľstve ďalšiu požiadavku Maňka. Zaradiť tento bod do rokovania by podľa neho bol risk, ktorý by v prípade neschválenia iba posilnil firmu, ktorá chce v Kremnici ťažiť. Prečo by tento bod nemal byť schválený, keď všetci naprieč politickým spektrom deklarujú, že sú proti ťažbe v Kremnici, nekonkretizoval.

Údajná dohoda

Vladimír Maňka na zastupiteľstve tvrdil, že demonštranti na tomto zastupiteľstve nie sú prítomní preto, lebo sa s nimi stretol, "uverili si a povedali si ďalší postup". Mariana Novotná, zástupkyňa občianskeho združenia Kremnica nad zlato, ktorá toto stretnutie absolvovala však tvrdí, že to nebola dohoda v tom pravom slova zmysle. "Nebol jediný problém, na ktorý by sme narazili. Absolútne súhlasil so všetkým, čo sme si povedali. Bolo ale jasné, že urobí všetko preto, aby tento bod nebol predmetom rokovania. Keď som videla, že je to nepriechnuté, tak som so stiahnutím tohto bodu súhlasila," priznáva Novotná, ktorá zo stretnutia odišla s uistením, že Vladimír Maňka sa za prijatie takéhoto uznesenia osobne zasadí, ale až po voľbách.

Týždeň po tomto stretnutí sa Maňka stretol aj s predkladateľmi návrhu, poslancami za žiarsky okres. Podľa Geliena im Maňka povedal, že nie je vôľa v poslaneckom klube strany SMER-SD, aby to bolo prerokované teraz, v predvolebnom čase. "My sme mu všetci povedali, že nevidíme dôvod, aby sa to odkladalo a tiež si myslíme, že nemôžeme my ani on ako kandidáti do VUCKy sľúbiť niečo, čo nevieme splniť, lebo nevieme, či získame mandát." Napriek tomu, že so stiahnutím priamo na rokovaní zastupiteľstva nesúhlasila ani pani Novotná a protestovali proti nemu aj

predkladatelia, tento bod poslanci z rokovania stiahli.

Protestovali aj poslanci za Detvu – na klube

Stiahnutie tohto bodu z rokovania Gelien nepovažuje za férové zo strany župana ani ostatných kolegov, preto na protest spolu s ďalšími poslancami odišiel. "Nedokázal som ďalej sedieť medzi ľuďmi, ktorí nám polroka rozprávajú ako nás podporujú, a keď sa k tomu dvakrát malo pristúpiť, tak vždy hľadali len prekážky," povedal. Roman Malatínek, poslanec BBSK za okres Detva v apríli nesúhlasil, aby sa uznesenie o Detve týkalo aj Kremnice. Žiadal, aby poslanci za žiarsky okres predložili svoj návrh samostatne a deklaroval, že ich návrh podporí. V diskusii však poslancov za žiarsky okres nepodporil v auguste, ani v októbri. "Nie je pravda, že som ich nepodporil. V klube strany SMER-SD som mal výhrady proti stiahnutiu tohto bodu z rokovania a hlasovania som sa zdržal," povedal Malatínek.

Podľa ďalšieho poslanca za okres Detva Miroslava Suju, sú firmy v Kremnici aj Detve prepojené a nebojujú čestne. "Ani uznesenie kraja nie je právne záväzný dokument, preto sa snažíme zákaz povrchovej ťažby a kyanidového lúhovania zaviesť do územného plánu kraja, čo už záväzný dokument bude. Aj schvaľovanie územného plánu však zastupiteľstvo presunulo na nasledujúce volebné obdobie. Druhá strana asi potrebuje na miesta poslancov dosadiť svojich ľudí," myslí si Suja, ktorý na poslednom zasadnutí zastupiteľstva prítomný nebol. Z poslancov za Detvu teda hlasoval proti stiahnutiu tohto bodu iba Ján Šufliarský. Či sa uznesenie proti povrchovej ťažbe a kyanidovému lúhovaniu v Kremnici dostane na rokovanie a či bude schválené, závisí teda od zloženia budúceho zastupiteľstva BBSK.

Silver Jurtinus

Termín a čas konania zastupiteľstiev môžu určovať poslanci

Okresná prokuratúra dala za pravdu poslancom, ktorí si v Rokovacom poriadku ustanovili, že zasadnutia mestského zastupiteľstva sa budú konať spravidla vo štvrtok so začiatkom od 15.30 hodiny. Na okresnú prokuratúru sa obrátila primátorka Zuzana Balážová, ktorá túto zmenu považovala za zásah do svojich práv.

Poslanci si zmenili Rokovací poriadok po tom, čo primátorka začala zvolávať mestské zastupiteľstvá na deviatu hodinu ráno. Spor začal demonštratívnym odchodom poslancov zo zasadnutia v júli, na čo primátorka reagovala zmenou času začiatku zastupiteľstva. Väčšina poslancov však zasadnutia zvolávané na deviatu hodinu bojkotovala a nezúčastnila sa nasledujúcich štyroch zastupiteľstiev, ktoré z toho dôvodu neboli uznášaniaschopné.

Sériu zmarených zastupiteľstiev ukončilo až zasadnutie Mestskej rady, ktorá určila termín konania septembrového zastupiteľstva na obvyklú poobedňajšiu hodinu a poslanci hneď v prvom bode septembrového zasadania zmenili Rokovací poriadok tak, že za rokovací deň určili štvrtok v čase od 15.30 hodiny. Podľa poslankyne Kláry Popovej cieľom tejto úpravy je "spresniť pravidlá zvolávania zasadnutí mestského zastupiteľstva tak, aby boli eliminované možnosti svojvoľného a jednostranného výkladu týchto pravidiel." Uznesenie o zmene Rokovacieho poriadku však primátorka nepodpísala a obrátila sa na Okresnú prokuratúru, kde napadla zákonnosť tohto uznesenia. "Ak zákon hovorí, že primátor zvoláva zasadnutie zastupiteľstva, tak z logiky veci vyplýva, že primátor má právo určiť dátum a čas tohto zasadnutia", tvrdila Balážová.

Podľa hovorca prokuratúry, Ivana Vozára, 9. októbra Okresná prokuratúra v Žiari nad Hronom podnet odložila ako nedôvodný. "Okresná prokuratúra nenašla nezákonnosť v uznesení, ktoré napadla primátorka mesta Zuzana Balážová," spresnil pre Kremnické noviny Vozár. Na októbrovom zastupiteľstve poslanci nepodpísané uznesenie potvrdili, čím nadobudlo platnosť a zastupiteľstvá sa budú konať a zvolávať podľa zmeneného Rokovacieho poriadku.

Silver Jurtinus

Zber biologického odpadu z domácností

Na území mesta Kremnica je stanovený zber zmesového komunálneho odpadu 1x týždenne prevažne zo 110 litrových a 1100 litrových nádob. V nádobách je možné umiestniť len odpad spĺňajúci podmienky pre komunálny odpad, a z ktorého boli vytriedené (vyseparované) jednotlivé zložky. Do zmesového komunálneho odpadu nepatrí: horúci popol, stavebný materiál, zemina, kamene, biologický odpad ako konáre, pokosená tráva, telá uhynutých zvierat, nadrozmerné odpady (dosky, tyče, kusy nábytku a iné).

Od januára 2013 odoberáme biologicky rozložiteľné odpady (kuchynský odpad – zvyšková zelenina, šupky z južného ovocia; zvädnuté kvety a kytice) z rodinných domov každý pondelok. Odber je potrebné nahlásiť na oddelenie technických služieb v pracovnej dobe od 6.00 do 14.00 hod. na tel. č. 045 6742 951. Pripravené biologicky rozložiteľné odpady musia byť dostupné pre osádku vozidla a uložené vo vreciach.

Zber elektroodpadu

Od júna 2013 mesto Kremnica zmenilo systém zberu elektroodpadu. Dôvodom je rozbíjanie a rozkrádanie vyloženého elektroodpadu pred príchodom pracovníkov oddelenia technických služieb. Iba od občanov mesta závisí čo urobia s nepotrebnými elektrospotrebičmi, ktoré sú súčasťou komunálneho odpadu, ktorý vzniká v obci.

Možnosti odovzdania:

- prostredníctvom predajní (tzv. spätný odber)
- prostredníctvom zberného dvora (dovezením na dvor v Hornej Vsi alebo na oddelenie TS – Ulica Jurka Langsfelda)
- prostredníctvom osobného odberu pracovníkmi oddelenia TS – po nahlásení na tel. č. 045 6742951 v pracovnej dobe od 6.00 do 14.00 hod.

Odoberať sa budú:

chladničky a mrazičky, žehličky a iné prístroje, batérie a akumulátory, sušičky, rozhlasové prijímače, odpadové oleje v uzavretých nádobách, mikrovlnné rúry, televízne prijímače, odpadové farby a laky, elektrické sporáky, telefóny a mobilné telefóny, žiarivky, elektrické radiátory, vrtačky, el. pílkové, vysávače, mlynčeky, mixéry, kávovary, tlačiarne, elektrické hračky, práčky, akumulátory

oddelenie technických služieb

NEVYMENÍM KREMNICU ZA ZLATO

6

DANIEL GELIEN

www.danielgelien.sk

NEZÁVISLÝ KANDIDÁT NA POSLANCA BBSK

inzercia

Miroslav Nárožný: Cenu mesta beriem ako poďakovanie

Cena mesta Kremnica sa udeľuje osobnostiam, ktoré sa významným spôsobom pričínili o hospodársky, spoločenský, kultúrny a športový rozvoj mesta Kremnica a jeho propagáciu doma i v zahraničí. Pri príležitosti 685. výročia udelenia mestských privilégií sa laureátom Ceny mesta Kremnica stane jej bývalý dlhoročný primátor Miroslav Nárožný, ktorý si cenu prevezme na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva 14. novembra.

● **Primátorom ste boli štyri volebné obdobia po sebe, ako si spomínate na úplné začiatky vo funkcii?**

V deväťdesiatom roku boli prvé voľby, bol som jedným z troch či štyroch kandidátov miestnej Verejnosti proti násiliu a uspel som v primárkach hnutia a následne aj vo voľbách. Voľby boli na konci novembra 1990 a keďže počas volieb som bol s manželkou na zájazde, tak som ani nevolil.

● **Aké boli začiatky?**

Dovolím si tvrdiť, že to prvé volebné obdobie bolo najzaujímavejšie zo všetkých. Tvorila sa legislatíva, rušili sa štruktúry národných výborov, vytvárala sa samospráva, prenášali sa rôzne kompetencie zo štátu na samosprávy. Bola to hektická doba, legislatíva nebola dokonalá a mestské zastupiteľstvo malo 36 poslancov. Vtedy mala Kremnica ešte mestské časti, Krahule, Kremnické Bane, Lúčky a Hornú Ves, ktoré mali svojich poslancov. Bolo to obdobie ťažké, ale tvorivé. Hľadali sme cesty, ako riešiť problémy, ktoré sa nahromadili, o ktorých mali ľudia predstavu, že sa vyriešia do roka, do dvoch. Samozrejme, že sme vedeli, že sa to nedá a niektoré problémy nie sú vyriešené dodnes a možno dlho ešte nevyriešené ostnú. Napríklad boli také predstavy, tvrdo zasahovať a rozkazovať majiteľom historických domov, na čo mesto nemá kompetencie. Bol by to zásah do vlastníckych práv, ale boli tu také predstavy a možno u niektorých sú dodnes.

● **Aké problémy ste vtedy museli riešiť?**

Napríklad nedostavané sídlisko v Hornej Vsi. Pôvodné budovy boli zbúrané alebo určené na demoláciu a tých ľudí bolo potrebné niekam umiestniť. Bolo to ťažké rozhodovanie, lebo sa vytvorila skupina občanov, ktorá trvala na tom, aby sme rozostavané paneláky zbúrali, lebo kazia kolorit obce. Stáli sme pred problémom, čo je výhodnejšie. Na búracie práce by nám však nikto nedal ani halier, ale štát vtedy ešte v rámci dobíhajúcej komplexnej bytovej výstavby dal prostriedky na dobudovanie domov. Využili sme to a sídlisko dobudovali. Či to bolo správne rozhodnutie alebo nesprávne, je uhol pohľadu. Obec získala, stala sa z nej najväčšia obec v Kremnickom regióne, samozrejme nedobudovalo sa všetko tak, ako bolo plánované.

● **Ako prebehlo osamostatnenie mestských častí?**

Nikto sa netajil tým, že obce sa chcú osamostatniť. Oni to brali ako krivdu, keďže za socializmu sa direktívne rozhodlo, že obce sa musia spojiť, navyše v niektorých obciach platil zákaz výstavby. Bolo úplne jasné, že je to len otázka času a obce Lúčky, Krahule a Kremnic-

ké Bane sa odčlenili už v roku 1992 na základe referenda. Horná Ves sa odčlenila až v roku 1997, lebo bolo treba dobudovať bytovky a čističku odpadových vôd. Tieto investície bolo treba vyriešiť, potom sa osamostatnili a teraz si riešia veci sami, myslím, že k spokojnosti.

● **Aká bola v tom čase atmosféra vo vznikajúcej samospráve?**

V tej dobe bola veľká súdržnosť ľudí v samospráve. Jednak sme sa stretávali so starostami tu na okolí, a stretávali sme sa aj v rámci Slovenska. Vtedy napríklad vznikol Klub primátorov – to bola platforma na stretávanie sa. Riešili sme problémy aj legislatívne návrhy, ktoré sme potom doťahovali s právnikmi a presadzovali cez poslancov parlamentu. Takto napríklad vznikla iniciatíva na prijatie novely zákona o majetku obcí o vrátení štátom zhabaných lesných majetkov.

● **Deväťdesiate roky boli aj érou nadväzovania partnerstiev s inými mestami. Ako prišla Kremnica k svojim partnerom?**

S Várpalotou sa podpísala zmluva o partnerstve už v roku 1966. Je to bývalé banické mesto, kde sa ťažilo hnedé uhlie. V 90. rokoch už tieto vzťahy neboli až také intenzívne, preto sme na konci prvého a začiatkom druhého volebného obdobia začali intenzívnejšie komunikovať a rozvíjať tieto vzťahy. Vyvrcholilo to v roku 1998 podpísaním partnerských zmlúv. Aj Kutná Hora bola jasná ako partner, s ktorým mesto udržiavalo veľmi dlhé vzťahy od 50. rokov, dokonca ešte stále žijú pamätníci, ktorí si pamätajú, že ako žiaci základnej školy tam chodili na výmenné rekreácie. S Fidenzou sa začali tvoriť partnerské vzťahy niekedy v 80. rokoch cez futbal. Už vtedy chodili kremnickí futbalisti hrať do Fidenzy futbal a oni chodili sem. Družba na báze futbalu prerástla až do partnerstva. Herbolzheim sa k nám pripojil tak, že v roku 1999 bol môj zástupca Zolo Beczányi na kolokviu vo Fidenze. Fidenza má dlhoročné vzťahy so Sisteronom, to je mesto v južnom Francúzsku, s ktorým má zas dlhoročné vzťahy práve aj Herbolzheim. Na toto kolokvium si mohlo každé partnerské mesto pozvať ešte jedno mesto, takže Sisteron si do Fidenzy doviedol Herbolzheim, ktorý sa potom dal dokopy s nami. My sme potom o tri alebo štyri roky neskôr zavolali do Fidenzy aj Kutnohorcov a potom aj Kutná Hora uzavrela partnerstvo s Fidenzou. Takže ono je to tak zaujímavé prepletené. A nakoniec Nový Jičín nás veľmi dlho, hádam osem aj desať rokov presviedčal, aby sme boli ich partnerské mesto, takže napokon sme sa dohodli aj na spolupráci s nimi.

● **Takže uzatváranie partnerstiev bolo viac emocionálne ako**

Miroslav Nárožný v priateľskom rozhovore s primátorom Várpaloty Tiborom Leszkovszkim počas výstavy Kremnické jablko v októbri roku 2005.

racionálne?

Pozrite, keď sme v roku 1998 podpísali zmluvu vo Várpalote, tak pri podpise zmluvy bol bývalý predseda národného výboru, ktorý podpísal prvú zmluvu v roku 1966. Starý pán mal vtedy už vyše 80 rokov. V roku 2006 vyhral voľby jeho vnuk, ktorý povedal, že partnerstvo medzi našimi mestami bude podporovať, lebo prvú zmluvu podpísal jeho starý otec. Je zaujímavé, ako sa vzťahy vyvinú. Vzťahy s partnerskými mestami sme sa snažili rozvíjať najmä v oblastiach šport, mládež a kultúra. Ale sám dobre viem, aké náročné je zorganizovať stretnutie partnerských miest.

● **Turisti vyhľadávajú Kremnicu aj pre jej historické pamiatky. Dedičstvom socializmu ale bolo veľa zničených kultúrnych pamiatok.**

Na paneláky sa nikto pozrieť nepríde, ale na niekoľkostoročné historické pamiatky áno. Hradobné múry okolo mesta boli na mnohých miestach v dezolátnom stave, v havarijnom stave bol barbakan. Získali sme peniaze z fondu Pro Slovakia a hradby sa nám podarilo doopravovať. Neskôr sa podarilo zrekonštruovať aj morový stĺp, aby sa nám pred očami nerozpadol. Pomerne dosť peňazí na obnovu historických pamiatok išlo z mesta, ale podarilo sa zabezpečiť aj financie z iných fondov.

● **Okrem histórie je silným lákadlom pre turistov aj Skalka.**

Vývoj Skalky bol vždy limitovaný. My sme to chápali tak, že Skalka by mala byť aj súčasťou väčšieho celku Skalka, Krahule, Králiky, Kordíky, neskôr sa k tomuto nápadu prihlásili aj z Turčeka. Mali sme predstavu, aby v týchto strediskách platil jeden skipas, ako je to aj inde

vo svete. Chceli sme vytvoriť celoročný produkt, aby Skalka bola využitá celý rok. Bola tu aj taká informácia, že nadmorská výška Skalky je zaujímavá pre tréningový proces športovcov. Všetky tieto veci sme chceli dať dokopy, a tak sa postupne začal vytvárať územný plán, aby bolo zabezpečené prepojenie pre ostatné strediská. Zároveň sme tam chceli niečo vybudovať, čo by slúžilo celoročne. Potom bola vypísaná schéma na rozvoj cestovného ruchu a ten náš projekt vybudovania ihrísk, relax centra, tratí, informačného systému v meste a kaplnky na Kalvárii, bol vyhodnotený ako jeden z najlepších a boli nám pridelené financie. Bolo to veľké rozhodovanie, lebo sme získali 120 miliónov korún, my sme na to však potrebovali viac. Vystal problém, ako to ufinancovať, s kým to vyfinancovať, riešili sme, ako sa budú do jednotlivých aktivít zapájať aj podnikateľské aktivity, a tak vtedy vznikli aj niektoré zmluvy. Žiaľ, prišla kríza a tá doľahla na všetkých.

● **Budova Relax centra však má vady na kráse, ktoré sa nepodarilo odstrániť dodnes.**

My sme o tej streche Relax centra debatovali aj s projektantom veľa krát. Najprv tam bol navrhovaný iný systém, ten však napadol zhotoviteľ – spoločnosť Eurobuilding. Tak sa to potom prerábalo a vzniklo to, čo vzniklo. Samozrejme, že mňa to mrzí aj ako stavbára. Za stavbu je však vždy zodpovedný zhotoviteľ. Veľakrát sa ľudia pýtajú, čo robil stavebný dozor? Áno, ten musí kontrolovať stavbu, ale maslo je na hlave zhotoviteľa. So spoločnosťou Eurobuilding majú problémy aj v iných mestách. Súťaž bola a verejné obstarávanie na tú halu vtedy vyhrali. Boli rôzne

kritériá, ale najviac bodov sa pridelovalo za najnižšiu cenu. Aj keď sa nám zdalo, že pri nejakej cene uleteli, keď sa nám cena zdala príliš nízka, tak sme sa na to pýtali. Táto spoločnosť vtedy ale veľa stávala a odoberala veľa materiálu, preto dostala od výrobcov množstevné zľavy a práve vďaka nim túto súťaž vyhrala. Súťaž sa pritom zúčastnili silné firmy. Všetko silní partneri, vraveli sme si, že hocikto vyhrá, budeme šťastní a vidíte, nakoniec to dopadlo takto. Referencie o nich sme mali dobré.

● **Keď som sa na naše stretnutie pripravoval, našiel som v Kremnických novinách z januára 2006 článok o pripravovanej ťažbe zlata. Je rok 2013 a keby sme v článku z roku 2006 prepísali mená firiem a ľudí za aktuálne, všetko by stále platilo. V tejto veci sa nič nepohlo ani o kúsok. Ako si pamätáte na prvé pokusy začať v Kremnici ťažiť zlato?**

Je logické že sú aj zástancovia ťažby. Ľudia, ktorí robili v baníctve, geológovia a podobne, ved' je to ich chliebček. Pokiaľ je to geológia, prieskumné vrty a zisťovanie toho čo tu je, s tým som problém nemal, toto je obvyklé a štát je povinný zaoberať sa tým, kde a aké zásoby má. Je to jeho strategická úloha. Kremnica Gold ale hľadala ťažiarisku spoločnosť, ktorá by to prišla vyťažiť. Strelol som sa s tromi alebo štyrmi zástupcami svetových ťažiariskových spoločností. Prišli, pozreli si to, povedali, že nemajú záujem a odišli. A ja dúfam, že to tak ostane.

● **Prvá žiadosť o povolenie ťažby však prišla v roku 2005.**

Vývolalo to vlnu nevdle. Oni tú žiadosť predložili v decembri

(pokračovanie z predchádzajúcej strany) 2005 a to preto, lebo od 1. 1. 2006 nadobudol platnosť nový zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA). Oni chceli využiť ešte starý zákon, aby sa vyhli tomu novému. Keď v roku 2006 nastúpila nová vláda, hneď jeden z prvých listov som písal ministrovi Jahnátkovi a žiadal som ho o pomoc. V priebehu týždňa mi prišla odpoveď, že áno, pravdaže. Snažili sme sa vtedy presadiť zákaz používania technológie kyanidového lúhovania v zákone, mali sme znenie českého zákona a kolegovia z Kutnej Hory mi k nemu poslali aj dôvodovú správu. Ja som požiadal o podporu mesto Žiar na Hronom, ktoré nás podporilo a poslanci Žiaru zároveň zaviazali primátora, aby to predložil aj na rokovanie samosprávneho kraja. Ivan Černaj to tam predložil a samosprávny kraj nás uznesením podporil v tom, aby parlament schválil zmenu zákona a zákaz kyanidového lúhovania. Po deklarovani obrovskej podpory však zrazu prišiel nezáujem a zákon v parlamente neprešiel, sú to pritom jednoduché dve vetičky. Keby ten zákon prešiel, bolo by po probléme. Hrozba ťažby je trauma pre život v meste a samozrejme aj pre samosprávny orgán. Namiesto toho, aby sa riešili iné problémy, tak sa musí veľa času venovať toľto, odčerpáva to veľa energie a to nie je dobré.

● **Primátorka Zuzana Balážová už verejne vyhlásila, že v nasledujúcich voľbách kandidovať nebude. Nepomýšľate na návrat do verejného života, či už ako primátor alebo poslanec?**
Určite nie. Zoberte si to takto. Šestnásť rokov som bol primátorom, pred revolúciou som bol dve volebné obdobia poslancom a ešte predtým som robil organi-

zátora v rámci niektorých akcií Z. Keď som si to tak zrátal, vyšlo mi, že 30 rokov som sa verejne angažoval. Treba dať priestor aj iným, aby aj oni mali právo rozhodovať a nielen hovoriť, že všetko je tu zlé. Po voľbách som rešpektoval rozhodnutie obyvateľov mesta, vrátil som sa k stavbárčine a tomu sa venujem dodnes, aj keď som už na dôchodku.

● **Bolo aj za vašej éry toľko záujemcov o post primátora, ako v minulých voľbách, kedy bolo kandidátov dvanásť?**

Ale áno, myslím že v roku 1998 bolo viac ako desať kandidátov. Kandidatúra je rozhodnutie človeka, či to berie seriózne alebo ako druh zábavy. Primátor musí byť orientovaný v otázke právnej, ekonomickej, musí vedieť, čo všetko má vplyv na mesto. Niektoré veci sú totiž navonok veľmi jednoduché a keď si človek preštuduje zákony a vyhlášky záväzné pre samosprávu, tak zistí, že ten problém je komplikovaný. A takýchto príkladov je veľa.

● **Ako ste prijali správu o tom, že sa stanete laureátom ceny mesta Kremnica?**

Je to prekvapenie, príjemné prekvapenie. Zvažoval som, či tú cenu vôbec mali dávať mne a či ju mám prijať. Odmietnutie ceny by ale mohlo byť chápané ako neúcta voči poslancom. A navyše, neberiem to iba ako ocenenie mojej práce, ale ako ocenenie práce desiatok poslancov, s ktorými som robil za tie roky, všetkých zamestnancov mesta, s ktorými som spolupracoval, ale aj iných ľudí, ktorí nám pomáhali, či už to boli občania, podnikatelia alebo organizácie na území mesta. Beriem to ako poďakovanie za to, čo sme robili my všetci spoločne.

Eva Schmidtová: Adrenalín bol silnejší ako strach

Na posledný májový deň roku 2013 pani Eva Schmidtová z Kremnice nezabudne asi nikdy. Nielen kvôli tomu, že sa jej v ten deň podarilo úspešne zložiť bakalárske štátnice, ale skôr preto, lebo cestou domov pomohla zachrániť ľudský život, za čo ju poslanci odmenili Cenou mesta Kremnica.

smeje sa pani Schmidtová. Napriek tomu, že o tom nikomu nerozprávala, poslanci jej udelili Cenu mesta. "Ocenenie ma prekvapilo, lebo si myslím, že sú ľudia, ktorí robia ďaleko viac. Ale zas je to príjemné zadosťučinenie, že sa oplatí niekomu pomôcť, že to neostalo len tak bez povšimnutia." *Silver Jurtinus*

Poznámka: Profily ďalších ocenených prinesieme v nasledujúcom vydaní Kremnických novín.

"S kolegyňou sme sa vracali autom domov zo štátnic a keďže ona býva v Ihráči, išla som ju zaviezť," začína rozprávanie pani Schmidtová. "Na ceste nad Trnavou Horou, pri detskom tábore stálo auto a pani už volala záchranárov. Musela byť svedkom tej dopravnej nehody, lebo auto prevrátené v potoku z cesty vôbec nebolo vidieť. Auto bolo obrátené na streche, voda až po blatníky a bolo vidno, že sú v ňom ľudia." Pri nehode zastalo aj ďalšie auto, ale nik sa nemal k činu, tak sa odhodlala a sama, aj napriek svojej útlej postave a v elegantných šatách skočila do potoka na pomoc. "Váhala som aj ja, nemyslite si, pri mojej telesnej stavbe som sa bála, aby nakoniec nezachraňovali mňa. Lebo vtedy ten malinký potôčik čo tam tečie, bol teda riadny potok a voda mi siahala až po plecia. Nevedela som, kam stúpam, čo v tej vode je. Ale adrenalín bol silnejší ako strach a ak ide o ľudský život, neuvažujete ani nad tým, že máte obuté drahé topánky." Vtedy ešte nevedela, že v aute o život bojuje manželský pár. Žene sa medzitým podarilo pootvoriť dvere na vraku auta a spoločnými silami s pani Schmidtovou vytiahli aj jej manžela, ktorý bol vo vraku zakliesnený. Až potom sa zmobilizovali aj ostatní a pomohli im na breh. "Bol to adrenalínový deň a všetko, čo sa v ten deň udialo som do seba vstrebávala asi týždeň."

S odstupom času svoj čin hodnotí skromne: "Viete, keď dvadsať rokov žijete so záchranárom, môj manžel a už aj syn je členom Horskéj Služby, rovnako bol aj môj otec a brat, tak som sa prejavila. Asi sa na mňa niečo nalepilo,"

S odstupom času svoj čin hodnotí skromne: "Viete, keď dvadsať rokov žijete so záchranárom, môj manžel a už aj syn je členom Horskéj Služby, rovnako bol aj môj otec a brat, tak som sa prejavila. Asi sa na mňa niečo nalepilo,"

Nicholson: Kremnicu vnímam ako vzor

pokračovanie z titulnej strany

Riaditeľom Ortac Resources pre Slovensko je Viktor Pomichal.

No vidíte. Už Tournigan sa oňho zaujímal, či môže byť tvárou ich spoločnosti. Viem to, lebo som poznal jedného lobbistu, ktorý pracuje v Bruseli a on dal ponuku aj mne, aby som sa stal hovorcom Tourniganu. Ja som to odmietol s tým, že s tým nechcem mať nič spoločné.

V prednáške ste vraveli, že poznáte praktiky korporácií. Pred časom tu vznikla diskusia, či sponzorské dary, ktoré spoločnosť Ortac rozdáva, sú v poriadku alebo je to istý druh úplatku.

Bez debaty je to korupcia, lebo títo ľudia sa dostali do konfliktu záujmov, keď tie peniaze brali a keď ich vzali, tak by bolo trápne, keby inak konali. Takéto firmy sú šikovné, zamestnávajú lobbistov, ktorí pre nich pracujú a využívajú všetky metódy na to, aby dosiahli svoj cieľ. Stojíte proti veľmi silnému súperovi.

Gymnazistom ste predstavili svoj koncept. Chcete vytvoriť silnú sieť ľudí, ktorá sa bude aktívne angažovať v riešení problémov

spoločnosti. Na ostatnom zastupiteľstve BBSK viacero poslancov priznalo, že toľko mailov a telefonátov od občanov, čo dostali v ostatnom čase proti ťažbe v Kremnici, nepamätajú za celé volebné obdobie. Napriek tomu túto spätnú väzbu od občanov nevypočuli a uznesenie znova odložili. Myslíte, že angažovanosť má zmysel, keď väčšinou sa aj tak nepodarí nič zmeniť?

Sú tu dve roviny problému. Prvá rovina je, akoby to tu vyzeralo nebyť toho odporu. Bez neho by už ten kopec bol dávno vytážený. Vy hovoríte, že ste nič nedokázali, ale zároveň ste ťažbu zabránili. Druhá vec je, že progres predsa trvá. Poznám politikov aj osobne a viem, že sú veľmi nervózni z toho, keď sa ľudia verejne angažujú. Preto je to pre mňa veľmi sľubná cesta, lebo oni sú zvyknutí, že ľudia na Slovensku sú ako ovce. Všetko ľahko prejde, lebo aj tak nadávať budú iba doma. Ja vnímam Kremnicu ako vzor pre tento pokus, ktorým sa snažíme teraz, dať ľuďom dokopy. Náš projekt nebude v mene jedného mesta a jedného konkrétneho cieľa, ale tá metóda je veľmi efektívna a

verím, že napriek tomu, že vy ste zatiaľ svoj cieľ nedosiahli, politici to nemôžu ignorovať, lebo ten tlak je obrovský. A bez toho, aby sme sa snažili niečo zmeniť, sa nič nezmení. Absolútne nič.

Pomichal Kremnickým novinám výsadu neudelil

Skontaktovať sa s riaditeľom Ortac Resources pre Slovensko a získať jeho odpovede nie je vôbec jednoduché. Jeho telefónne číslo, ktoré je uvedené v zámere na hlbinnú ťažbu je nedostupné a rozhovor pre Kremnické noviny dlhodobo odmieta. "Interview tvárou v tvár, o ktoré žiadate, je výsadou, ktorá sa udeľuje dôveryhodným novinárom," odpísal na žiadosť o stretnutie. Viktor Pomichal komunikuje iba písomne. Či je to len zhoda mien, alebo pracoval už pre Tournigan Gold Corporation, ako to tvrdí Tom Nicholson, Pomichal nepotvrdil, ani nevyvrátil. "Odpoviem Vám hneď, ako mi dovoľia pracovné povinnosti," odpísal na otázky. O ďalšie dva dni prišla z tlačovej kancelárie Ortac Resources strohá odpoveď: "pán Viktor Pomichal začal pracovať pre Ortac Resources

dňa 27. júna 2012" a link na jeho oficiálny životopis, kde sa zmienka

o pôsobení v kanadskej spoločnosti nenachádza. *Silver Jurtinus*

**Ozajstným zlatom sú pre mňa ľudia
Podporujem Kremničianov v boji proti ťažbe**

inzercia

Základná škola pre sluchovo postihnutých v ďalšom európskom projekte

Ak má učiteľ ambíciu, byť naozaj dobrým učiteľom, musí sa neustále vzdelávať. Za najprínosnejšie, ale aj najnáročnejšie považujem pracovné stretnutia na medzinárodnej úrovni. Z tohto dôvodu naša škola už od roku 2007, kedy sa stala členom pracovnej skupiny HIPEN, udržuje živé kontakty na európskej úrovni.

V dňoch 8. až 10. októbra sme jedno z týchto stretnutí realizovali opäť tu v Kremnici. HIPEN je sieť zariadení, ktoré poskytujú starostlivosť a vzdelávanie sluchovo postihnutým. V súčasnosti ju tvorí 11 členských zariadení zo 7 krajín: Francúzsko, Rumunsko, Fínsko, Poľsko, Nórsko, Maďarsko a Slovensko. Pracovných stretnutí sa zúčastňujú profesionáli pracujúci so sluchovo postihnutými od raného veku až po starobu. Majú rôzne zameranie, väčšinou sú to špeciálni pedagógovia, pedagógovia, psychológovia, logopédi prípadne v závislosti od témy stretnutia aj sociálni pracovníci, učelia posunkového jazyka, majstri, vychovatelia, asistenti, tlmočníci posunkového jazyka a pod. Stretá-

vame sa, diskutujeme, vymieňame si skúsenosti a nabírame nové informácie dvakrát ročne, vždy v niektorom z členských zariadení. Výsledky tejto spolupráce sa preta-

vajú do užitočných projektov, ktoré skvalitňujú život a vzdelávanie sluchovo postihnutých.

Z týchto pracovných diskusií vplynula okrem iného aj potreba

detailnejšie rozpracovať stratégiu a metódy vyučovania anglického jazyka sluchovo postihnutých žiakov a študentov. V žiadnej z členských krajín sa touto témou dote-

raz nikto podrobnejšie nevenoval. Naša škola sa podujala takýto projekt vypracovať a koordinovať. V júni sme dostali dobrú správu – projekt bol schválený a podporený čiastkou 10 000 €. V rámci TEDS (Teaching English Deaf Students – Vyučovanie anglického jazyka u sluchovo postihnutých) sa budú stretávať tri partnerské krajiny: Francúzsko, Poľsko a Slovensko ako koordinátor.

Ako napovedá názov budeme s kolegami spolupracovať na prispôbení celkovej stratégie vyučovania cudzieho jazyka na podmienky sluchového postihnutia. Tiež budeme zhromažďovať a testovať rôzne metódy a postupy ako vyučovať a zlepšovať komunikačné zručnosti žiakov v angličtine. Súčasťou bude aj výmena skúseností z oblasti hodnotenia a testovania dosiahnutej úrovne. Výsledkom bude pracovný manuál, ktorý bude sprístupnený všetkým pedagógom a iným profesionálom pracujúcim v školstve v rámci celej EÚ.

Mgr. Viera Filipová
psychologička a učiteľka ANJ
ZSI pre SP Viliama Gaňu

Prvé miesto škôlkárov v súťaži ProEnviro

Materská škola na Dolnej ulici získala 1. miesto v celoštátnej súťaži ProEnviro v kategórii Materské školy s projektom „NATURA 2000 v Kremnici“. Druhé miesto získala Materská škola v Luboticiach a tretie miesto Materská škola v Predmieri.

Odborná porota Slovenskej agentúry životného prostredia vyhodnotila prihlásené projekty 3. septembra. Do VIII. ročníka súťaže ProEnviro sa zapojilo 41 školských kolektívov. Porota posudzovala prihlásené projekty podľa nasledujúcich kritérií hodnotenia: environmentálne a výchovné výstupy, originalita projektu, spolupráca, udržateľnosť a formálna stránka. Na základe spomínaných kritérií

porota udelila 3 ceny v každej súťažnej kategórii. Poslaním súťaže je propagácia a podpora projektov škôl smerom k trvalo udržateľnému rozvoju, zvýšenie záujmu žiakov a pedagógov o svoju školu a jej životné prostredie, rozvíjanie spolupráce, či aktívnej účasti na riešení problémov komunity a regiónu. Na tomto projekte sme pracovali 6 mesiacov.

Hlavným cieľom projektu je oboznámenie sa detí a dospelých s programom NATURA 2000, s jeho cieľmi a úlohami a cez tlačný výstupný projekt oboznámiť verejnosť v Kremnici s druhmi zaradenými do programu NATURA 2000. Špecifickými cieľmi boli Návšteva územia NATURA 2000

SKUEV 0640 Bujacia lúka v k.ú. Kremnica, poznávanie fauny zahrnutej do NATURA 2000, poznávanie flóry zahrnutej do NATURA 2000, poznávanie pobytových znakov fauny NATURA 2000 a výtvarné vyjadrenie chránených rastlín a živočíchov.

Naša Materská škola získala od Ministerstva životného prostredia a Slovenskej agentúry životného prostredia diplom a od partnera súťaže SHP Harmanec hodnotné ceny. Ceny a diplom sme prevzali v rámci XVI. ročníka Veľtrhu environmentálnych výchovných programov ŠÍŠKA v dňoch 17. – 19. 10. 2013 v Látkach.

Eleonóra Čechová,
Petra Slašťanová

110 sviečok na torte našej školy

(7. – 11. október 2013, Základná škola internátna pre sluchovo postihnutých Viliama Gaňu, Kremnica)

Narodeninové oslavy našej oslávenkyne, školy, začínali netradično-tradičným medzinárodným stretnutím veľkej pracovnej skupiny HIPEN, v ktorej je naša škola aktívnym participujúcim členom už od roku 2007. K HIPEN – vzácnym pozvaným hosťom, sa postupne pridávali ďalší a ďalší, pričom oslavy vôbec nepoľavovali v „medzinárodnosti“.

9. – 10. októbra sa za finančnej podpory Višegrádskeho fondu, OZ Dvojfarebný svet a OZ Kremko, uskutočnila Medzinárodná vedecká konferencia na tému: „Aktuálne trendy vo výchove a vzdelávaní viacnásobne postihnutých v krajinách V4.“ Vedecká konferencia, zabalená do nosnej myšlienky pomoci slabším, menším, či viac skúšanejším životom, bola vytvorená z praktických rád skúsených odborníkov, či školiteľov.

11. októbra si, milá škola, otvorila dvere svojim bývalým žiakom. Menšie deti si pozreli darček v podobe nového detského ihriska. 110 rokov máš, naša milá škola. Nikto z nás si nepamätá deň, kedy si sa narodila, a Ty si pamätáš všetkých. Každého jedného z nás, každého jedného z nich. Z nás, ktorí sme tu a teraz, a oni, ktorí tu boli, istý čas zotrvali a život či osud ich posunul niekde na iné miesto. Do svojej veľkej triednej knihy si si po celé tie dlhé roky vpisovala:

...tváre žiakov, učiteľov, vychovávateľov, upratovačiek, technikov, či školníkov. Toľko tváre a v každej z nich vpísaný život prítomného okamžiku, či prežitých spomienok.

...pocity. Dobré aj zlé. Sú vpísané v špeciálnych kolónkach, akýchsi „ďalších poznámok“, pri každom mene, či pri každej tvári. Do svojej obrovskej triednej knihy si vpisovala hodiny a prestávky. Mapy, lavice, rozčúlenú učiteľku, či roztržitého žiaka. Prvé lásky a výsmechy z nej. Zlyhania a pády, ktoré sa následne a niekedy aj náhle, striedali s úspechmi a stúpaním. Straty a nálezy. Všetkého možného...čiapok, úborov, papúč, kníh,... kamarátov, či priateľstiev.

Tieto dni, už je to po 110-ty krát, čo Ťa Tvoje mohutné gaštany v záhrade obliekli do jesenných žlto-hnedých spomienok času. Ani si sa nenazdala, a už Ti dorástli až po plecica. Aspoň majú znova o krok bližšie k Tvojmu srdcu. Padajúce listy z nich, Ti už vytvorili nádherný pestrofarebný mäkký koberec pod Tvoje staručké kolená. A gaštany? Tých je stále dost' pre všetkých. Ako niekedy pred dvadsiatimi, päťdesiatimi, osemdesiatimi rokmi, aj my dnes...zbierame a vdychujeme s tými najmenšími, život gaštanovým koňom, psom, či autám. Keď aj nie ten skutočný, aspoň ten, lietajúci v balónoch fantázie.

Celý týždeň bol Tvoj, milá škola. Od pondelkových odborných diskusií až po piatkové nostalgie, Tvojich bývalých žiakov, pracovníkov, Tvojich detí. Ďakujeme Ti za nich, aj za nás. Za to, že sme mohli a môžeme byť s Tebou. Všetko len to najlepšie do Tvojich ďalších a ďalších zajtrajškov!

Mgr. Kristína Brnčová, ZŠI pre SP Viliama Gaňu

Hľadanie perspektív histórie

– zaujímavý projekt na SOŠ pre žiakov so sluchovým postihnutím internátnej v Kremnici

Žiaci sú ochotní ísť takmer kamkoľvek, len nech je to dopoludnia, nech sa nevrátim neskoro, nech neprší a... Toľko fakt platíme?!

Takúto exkurziu ľahko oželieme, horšie je, ak ide o skutočný záujem, napríklad o históriu, a vy viete, že návšteva stredovekého hradu je ideálnym styčným bodom zaujímavých dejepisných tém, napríklad – stredoveká spoločnosť, historický vývoj osídlenia lokality, pomocné vedy historické, stavovské povstania (vždy mi príde trocha nevoľno, keď si pomyslím, koľko hradov zaniklo práve vtedy, ale to sem nepatrí). Ak navyše žiaci vedia, čo si majú všimnúť, hľadať a potom tvorivo využiť, inak počujú výklad (hrozí, že uvedú sprievodcu do rozpakov otázkami), inak fotia, inak sa baví, inak pozerajú okolo seba.

Keď teda chceme hovoriť o uskutočniteľnej dejepisnej exkurzii – s účinnou spätnou väzbou vo vyučovaní dejepisu, nie o samoú-

čelnom výlete na miesto, kde vám príjemne prefúkne hlavu a odkiaľ je to len na skok do väčšieho mesta s nákupnými centrami, musíme byť vynaliezaví. Jedným z riešení je využitie projektov na podporu nových foriem vzdelávania. Nadačný fond Telecom pri Nadácii Pontis vyhlásil grantový program Hľadáme ďalší zmysel – PRE VZDELÁVANIE. Uspeli sme a získali grant v hodnote 1871,10 €.

Našou úlohou bolo približne od 10. septembra do 16. októbra 2013 zrealizovať súbor výchovno-vzdelávacích aktivít, ktorých výstupy budú dlhodobou využiteľné vo vyučovacej praxi. Vďaka poskytnutým finančným prostriedkom sme v rámci nášho projektu Perspektívy histórie zrealizovali prednášku o histórii Kremnice (Mgr. D. Kijanička z Múzea mincí a medailí) a o kremnickom mestskom erbe, navštívili tri hradné objekty – Červený Kameň, Mestský hrad v Kremnici a Spišský hrad, nakúpili sme

knihy, informačný materiál a drobné suveníry, ktorými sme neskôr ocenili víťazné družstvá v súťaži. Vlastne v trojkolovom súťažnom kvíze o navštívených hradoch a heraldike. Tá bola dôležitá pre finálny produkt celého projektu – návrhu znaku alebo loga školy, v ktorom by boli aspoň čiastočne uplatnené a dodržané heraldické princípy rodovej, mestskej či inštitucionálnej heraldiky. S perspektívou (odobrenou vedením školy), že víťazný návrh bude súčasťou oficiálnej školskej propagácie a administratívy. Zreteľne sa prejavili príznaky tvorivej práce – od počiatočného nezáujmu o čokoľvek, čo vyžaduje úsilie až k tvorivému zápalu a polemikám.

Záverečné vyhodnotenie súťaže bolo zaujímavou konfrontáciou hľadačských postupov, prešľapov, inšpirácií a – perspektív! Takto zdanlivo absurdné slovné spojenie v názve projektu dostalo skutočný význam.

Mgr. Martin Ondrejka

Pamätná tabuľa archivára Križku

Na domoch stojacich blízko seba, ktorých vlastníckmi boli významné osobnosti mesta Kremnica, lekár Dr. Gustáv Kazimír Zechenter-Laskomerský a archivár Pavol Križko, mesto Kremnica v roku 1932 odhalilo na znak úcty pamätne tabule z bieleho mramoru.

Nakoľko vyzlútené písmo na tabuliach počas uplynulého obdobia nebolo obnovované, poveternostné podmienky sa podpísali pod čitateľnosť textu. Na dome, v ktorom pracoval a zomrel Gustáv Zechenter-Laskomerský, očistenie pamätnej tabule a vyzlútenie písma pri 100. výročí jeho úmrtia zabezpečil Miestny odbor Matice slovenskej v Kremnici v spolupráci s mestom Kremnica. Pamätná tabuľa na dome č.397/18, v ktorom žil a pracoval archivár Pavol Križko, sa dočkala obnovy až v týchto dňoch, a to z iniciatívy predsedu MO MS

Milana Rybárskeho. Potrebné finančné prostriedky zabezpečil od sponzora – Občianske združenie Spolok kremnických minciarov v Kremnici. Záverom vyslovujem vo svojom mene, i v mene obyvateľov

nášho mesta želanie, že v dohľadnej dobe začne historický Križkov dom opravovať aj zahraničný majiteľ, ktorý žije vo Švajčiarsku.

Milan Rybársky,
v Kremnici 25. októbra 2013

Podporné terapie – cesta pomoci deťom s mentálnym a viacnásobným postihnutím

Špeciálna základná škola internátna v Kremnici je plnoorganizovanou školou, kde poskytujeme základy vzdelávania a výchovy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Taktiež im poskytujeme individuálny prístup vo výchovno-vzdelávacom procese a dostatok príležitostí na uvedenie si vlastných morálnych povinností, pocitu zodpovednosti, starostlivosti o seba a iných. Dôraz kladieme na ich praktické uplatnenie sa v živote.

V roku 2013 sme podali projekt Podporné terapie – cesta pomoci deťom s mentálnym a viacnásobným postihnutím. Deti, ktoré sú zapojené do projektu, majú viacnásobné a mentálne postihnutie v kombinácii s ADD a ADHD. Trpia poruchami pozornosti, nesústreďenosťou, zábudlivosťou, impulzívnosťou, agresivitou, problémom so sebaovládaním, poruchami motoriky, chybami reči, nevyrovnanými výkonmi v škole, nadmernou alebo podpriemernou aktivitou a ďalšími príznakmi, ktoré sprevádzajú mentálne postihnutie. Zámerom projektu je snaha, ale aj nevyhnutnosť rozšírenia a skvalitnenia starostlivosti o deti so stredným a ťažkým stupňom mentálneho postihnutia. Cieľom projektu je dosiahnuť pozitívne zmeny vo výchove a vzdelávaní našich žiakov, podpora aktivít smerujúcich k zlepšeniu zručností a tvorivosti, podpora zdravého životného štýlu prostredníctvom efektívnych terapeutických prístupov ako je hipoterapia (využitie koňa pri liečbe), canisterapia (pozitívne pôsobenie psa), arteterapia (liečba umením) a terapia pohybom – plávanie. Projekt je možné realizovať vďaka finančnej podpore Nadácie pre deti Slovenska z fondu Hodina deťom. Začali sme ho realizovať v septembri 2013 a realizácia bude pre-

biehať počas celého školského roka, čiže do júna 2014. Realizácia projektu je plánovaná a realizovaná tak, že každý týždeň prebieha jedna terapia. Hipoterapia je realizovaná v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici, canisterapia a arteterapia v priestoroch školy a plávanie realizujeme zatiaľ striedavo v Krytej plavárni v Žiari nad Hronom a v RELAX centre na Skalke pri Kremnici. Deti sa týždeň čo týždeň tešia na nové motivujúce zážitky, na koníkov, psíkov, ale aj na pobyt vo vode, či aktívne vytváranie zaujímavých a krásnych vecí s tetou Zuzkou na arteterapii.

Sme si vedomí, že tento proces nie je krátkodobý, ale očakávame, že aj pomocou týchto aktivít sa aspoň čiastočne skvalitní život detí zapojených do projektu, nie len po psychickej stránke, ale aj fyzickej. Veríme tomu, že deti budú sústredenejšie, zvýši sa ich schopnosť vnímania a pozornosti, zníži sa agresivita a impulzívnosť, čiastočne sa vyrovnajú ich dosahované výsledky a zlepši sa aj ich fyzické zdravie. Veď týždeň čo týždeň sa tešia na nové zážitky a očakávanie na ďalšie stretnutie je pre nich veľmi motivujúce. Vyvrcholením a zároveň výstupom celej realizácie projektu bude výstava prác, ktoré deti vytvorili počas arteterapie, spojená s výstavou fotografií z priebehu projektu, ktorá sa uskutoční v júni 2014. E.A.

Kalendár významných osobností ● november 2013

5. 11. 1933 v Budapešti (Maďarsko) zomrel **Viliam Illés**, geológ, paleontológ. Študoval v Banskej Štiavnici a v Budapešti. **Jeho pôsobiská:** praktikant v banskom úrade a pracovník baníckej školy v Baia Sprie, 1898 praktikant na šachte František Jozef v Banskej Štiavnici, pomocný inžinier v Banskej Hodruši, v Zlatej Idke, v Maďarskom geologickom ústave v Budapešti, od 1905 pomocný inžinier, 1907 – 1908 adjunkt Katedry mineralógie, geológie a paleontológie Vysoké školy baníckej a lesníckej v Banskej Štiavnici, potom hlavný inžinier a generálny riaditeľ Maďarských štátnych kameňouhoľných baní v Budapešti. Člen krajinského baníckeho a hutníckeho spolku a Uhorskej geologickej spoločnosti, ministerský radca. Narodil sa 2. 2. 1874 v Kremnici.

■ **80. výročie úmrtia**, *Slovenský biografický slovník II (1987), s. 489 – 490.*

14. 11. 1933 v Kremnici zomrel **Juraj Teschler**, geológ, učiteľ. Študoval v Levoči v Miškovci a v Budapešti. **Jeho pôsobenie:** asistent geológie a petrografie na prírodovedeckej fakulte v Budapešti, v rokoch 1877 – 1924 učiteľ na reálnom gymnáziu v Kremnici, od 1924 na dôchodku. Člen Uhorskej geologickej spoločnosti, dopisujúci člen Francúzskej geologickej spoločnosti. Autor prác o vulkanických horninách Kremnických vrchov, ktoré publikoval vo výročných správach kremnického gymnázia. V roku 1898 vydal podrobnú geologickú mapu kremnickej oblasti. Spolupracoval s G. K. Zechenterom-Laskomerským. Presadzoval vyučovanie geológie priamo v teréne, na kremnickom gymnáziu vybudoval kabinet mineralogických a petrografických zbierok. Narodil sa 4. 5. 1851 vo Vernári.

■ **80. výročie úmrtia**, *Slovenský biografický slovník VI (1994), s. 46.*

19. 11. 1908 sa v Hliníku nad Hronom narodil **Andrej Chmelko**, herec, režisér, divadelný organizátor, prozaik, dramatik, publicista. Študoval na učiteľskom ústave v Banskej Bystrici. **Jeho pôsobiská:** riaditeľ štátnej ľudovej školy v Horných Turavciach, v rokoch 1932 – 1939 v Novej Bani, 1939 – 1941 profesor na gymnáziu v Kremnici, potom člen činohry SND v Bratislave, riaditeľ, režisér a herec Slovenského divadla v Prešove, šéf činohry a riaditeľ Východoslovenského divadla, resp. Štátneho divadla v Košiciach. Od roku 1969 žil na dôchodku striedavo v Košiciach, v Žiari nad Hronom a v Hliníku nad Hronom. Autor poviedok, spomienkových poviedok, noviel, lyrizujúceho románu, čít, rozhlasovej hry pre deti a mládež, divadelnej hry, rozhlasových dramatických pásiem, odborných publikácií z oblasti divadelníctva, memoárov. Pre divadlo a rozhlas upravoval a prepracovával hry slovenských klasikov. Venoval sa prekladaniu z češtiny. Andrej Chmelko do Kremnice prišiel z Novej Bane 1. 9. 1939, v deň, keď v Európe vypukla II. svetová vojna. Takto na tie časy spomína vo svojej knihe **V zajatí Tálie**:

„... prišiel som do Kremnice, kam ma od prvého septembra 1939 preložili. Ale: človek mienil, fašizmus zmenil. Dostal som povolačiaci lístok nastúpiť do vojny proti Poľsku. Riaditeľ kremnického gymnázia sa telegraficky opýtal ministerstva, čo so mnou robiť. Odpoveď je tiež telegrafická: Zadržte každého. Riaditeľ mi vydal „vyčkávacie osvedčenie“ na šesť týždňov. Potom že sa uvidí. Zmobilizovaní záložníci obsadili aj prízemie gymnázia, a tak sme sa stali očitými svedkami známej vzbury kremnickej posádky. Stovky vojakov sa zhromaždili pred našou školou a skandovali: Nepôjdeme proti Poľsku! Nebudeme zabíjať slovenských bratov! Pustite nás domov k ženám a deťom! A veru zanútili aj československú štátnu hymnu! Údajne vyslali motospojku aj do martinskej posádky s výzvou k solidarite... Žandári snorili, hľadali organizátorov. Vyšetrovanie neobišlo ani nás... A koniec? Prikvitol generál Čatloš, rečnil, vyhrážal sa popravami. Ale chlapci front neuvideli. Postupne ich posielali domov. Onedlho Poľsko padlo, a s vojakmi som mal pokoj i ja. Budem môcť nerušene pracovať? Ukázalo sa, že je to iba zbožné želanie.“

Okrem pedagogickej činnosti sa A. Chmelko v Kremnici realizoval aj v oblasti divadla. Pôsobil v divadelnom krúžku miestneho odboru Matice slovenskej. Bol to znamenitý krúžok, z ktorého neskôr vzišli profesionáli ako Samo Adamčík, Oľga Adamčíková, Andrej Chmelko, Gizela Chmelková, Ladislav Chudík a František Kudláč. V Kremnici sa stretol a spolupracoval aj s hudobným skladateľom Rudolfom Orsághom a jeho dcérou Martou (vtedy Chmelkova žiačka). Bolesné spomienky mu ostali i na Marcela Herza (nadaný študent židovského pôvodu, ktorého po oslobodení našli v Turčuku – v masovom hrobe), v kvinte ho učil slovenčinu. Zomrel 25. 8. 1998 v Banskej Štiavnici.

■ **105. výročie narodenia, v auguste 15. výročie úmrtia**, *MAŤOVČÍK, Augustín (2001). Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia, s. 177-178. CHMELKO, Andrej, 1989. V Zajatí Tálie. Bratislava: Slovenský spisovateľ, s. 19-20. ISBN 8022000302 [viaz.]. Foto z knihy V zajatí tálie.*

26. 11. 1918 v Kremnici zomrel **Eduard Wagner**, archivár. Študoval právo. Na miesto kremnického archivára nastúpil po Pavlovi Križkovi 27. 6. 1902. Túto prácu vykonával do svojej smrti do roku 1918. Po jeho úmrtí zostalo archivárske miesto štyri roky prázdne. Zostavil zoznam účtovných kníh mesta z rokov 1499 – 1898, zhotovil index podacích protokolov archivárskeho úradu z rokov 1889 – 1914, napísal sprievodcu mesta Kremnice. Autor štúdie o starých náhrobných kameňoch zámockého kostola v Kremnici. Dožil sa 46 rokov. Narodil sa v Kremnici, dátum narodenia zdroj neuvádza.

■ **95. výročie úmrtia**, *LAMOŠ, Teodor (1957). Archív mesta Kremnice: sprievodca po fondoch a zbierkach, s. 22 – 23.*

28. 11. 1888 vo Waldenburgu (Nemecko) zomrel **Viliam Rowland**, lesný odborník. V rokoch 1852 – 1855 komorský lesný úradník v Kremnici. Jeden z predstaviteľov lesníckeho pokroku a ochrany prírody na Slovensku v 19. storočí. Jeho zásady zalesňovania, najmä voľba počiatkovej optimálnej hustoty porastu, platia dodnes. Autorsky prispieval do mnohých zborníkov, časopisov, ročníkov. Narodil 10. 9. 1814 v Jiřkove (Česko).

■ **125. výročie úmrtia**, *Slovenský biografický slovník V (1992), s. 126 – 127.*

29. 11. 1973 v Bratislave zomrel **Ján Ondruš**, akordeonista, hudobný pedagóg, zvukový technik. Ľudovú školu navštevoval v Kremnici. Účinkoval v rozhlase, komponoval, popredný slovenský akordeonista. Zakladateľ vyučovania hry na akordeón na Slovensku, vypracoval Jeho činnosť v mincovni bola popri riešení rôznych metalurgických a technologických pro-

30. 11. 1928 sa v Podhradí (okr. Topoľčany) narodil **Ing. Gejza Chlapovič**, metalurg, numizmatik. Po absolvovaní základnej školy navštevoval Hospodársku školu v Bánovciach nad Bebravou a Meštiansku školu v Piešťanoch. Po skončení II. svetovej vojny v štúdiu pokračoval na gymnáziách v Telči a v Planej pri Mariánskych Láznach, kde v roku 1950 maturoval. V roku 1954 absolvoval inžinierske štúdium v odbore metalurgia na Vysoké škole banskej v Ostrave. Krátky čas pracoval v Kovohutách Krompachy a v Považských strojárňach v Považskej Bystrici. Vo februári 1956 nastúpil do Štátnej mincovne Kremnica, kde pracoval až do odchodu na dôchodok v roku 1989. V rokoch 1970 až 1986 pôsobil na poste technického námestníka a potom ako špecialista na výrobu mincí a technický poradca riaditeľa.

Jeho činnosť v mincovni bola popri riešení rôznych metalurgických a technologických problémov zameraná na vybudovanie metalurgickej prevádzky, ktorá by mincovni umožnila samostatne vyrábať zliatiny kovov s odlišným chemickým zložením od bežne dostupných materiálov vhodných pre razbu mincí. Od začiatku 60-tych rokov mincovňu zastupoval v súťažnej komisii pre posudzovanie návrhov na československé mince zriadenej Ministerstvom financií v Prahe. Vypracovával zásadné technické stanoviská k návrhom mincí určených na realizáciu, ako aj návrhy technických parametrov uvažovaných nových sústav mincí.

Po roku 1968 navštívil viaceré európske a najmä africké štáty, kde získaval zákazky pre razenie mincí. Preto vďaka zvýšenému vývozu mincí sa po viac ako 640 rokoch začala výstavba novej mincovne. V niektorých novovznikajúcich krajinách sa v súčinnosti s miestnymi orgánmi pokúšal riešiť základné otázky budovania kovových plátidiel, analyzoval štruktúru cien a podľa výsledkov analýz navrhoval zodpovedajúcu hodnotovú sústavu mincí a ich technické parametre. Svoje celoživotné odborné skúsenosti využil aj v Múzeu mincí a medailí v Kremnici (teraz NBS-Múzeum mincí a medailí), kde sa ako odborný pracovník oddelenia muzeálnej činnosti od marca 1992 do júna 1997 podieľal na príprave viacerých výstav doma i v zahraničí, napr. na výstave starých minciarskych pomôcok v Saigone. S odbornými prednáškami, komentármi a diskusnými príspevkami sa zúčastnil na viacerých vedeckých podujatiach, ako boli Medzinárodné sympóziom k 650. výročiu založenia Mincovne v Kremnici (1978), Československo-poľská konferencia o problematike mincovníctva Jagelovcov vo Svite (1988), Medzinárodné sympóziom k 100. výročiu zavedenia korunovej meny v Dolnej Krupci (1992). Publikoval vo viacerých numizmatických časopisoch, napr. v Slovenskej numizmatike a vo vnútroodbornom časopise kremnickej mincovne Minciár. Niekoľko rokov pôsobil v Ústrednom výbore Slovenskej numizmatickej spoločnosti. Autor publikácie s názvom Kremnická mincovňa: história razby československých a slovenských mincí 1921 – 1992 (2000). Zomrel 16. 10. 2004 v Kremnici.

■ **85. výročie narodenia**, *informácie o Gejzovi Chlapovičovi poskytl jeho manželka Klára Chlapovičová. Chlapovič, Gejza, 2000. Kremnická mincovňa: história razby československých a slovenských mincí 1921 – 1992, zadná strana obálky. Foto z knihy Kremnická mincovňa.*

Jubilujúci súčasník

21. 11. 1923 sa v Kremnici narodil **Štefan Grosch**, rytec a medailér. V Kremnici navštevoval ľudovú školu a absolvoval štyri triedy Štátneho reálneho gymnázia. Už v tomto období sa venoval kresleniu. Učil ho aj Gejza Angyal. Na odporúčenie profesora, sochára a medailéra Miroslava Kužela, študoval na tzv. Baťovej škole v Zlíne. V tomto učení zotrval dva roky. Po návrate do Kremnice spravil prijímacie skúšky do Štátnej mincovne a 1. 5. 1940 nastúpil ako učeň k medailérovi Antonovi Hámovi, s ktorým neskôr vytvorili päťhalierovú mincu. 3. 5. 1943 získal výučný list a stal sa v tej dobe najmladším stálym zamestnancom, tzv. štabilom, kremnickej mincovne. V tomto podniku pôsobil nepretržite viac ako štyridsať rokov a v roku 1983 odišiel do dôchodku. Začas mestský poslanec v Kremnici. V roku 2002 bol ocenený cenou priátoru mesta Kremnica.

Vytvoril viac ako sto medailí, napr. aj medailu Biela stopa SNP v Kremnici (1980), autor návrhov vyznamenaní a odznakov, na svojom konte má i pamätne tabule.

Svoju tvorbu prezentoval na viacerých výstavách doma aj v zahraničí. *Pozn.: viac o jeho tvorbe sa dočítate v Kremnických novinách č. 12, z roku 2003, v článku od D. Kianičku. Tvorca značky-loga kremnickej mincovne, používaného dodnes. Spolupracoval i s Východoslovenskými železničármi a inými inštitúciami. Vo výtvarnom ateliéri mincovne spolupracoval s medailérom Jozefom Koreňom a Andrejom Petrom. Po odchode A. Petra do dôchodku viedol tento ateliér. V mincovni sa realizoval aj ako zlepšovateľ, viedol výskum metalizovania kovov. Podieľal sa i na zavádzaní ďalších technológií. V roku 1981 kontrolór AS-12. Veľkou mierou sa pričínil o založenie Strednej umelecko-priemyselnej školy v Kremnici (1966, dnes Súkromná škola úžitkového výtvarníctva) a tu pôsobil aj ako učiteľ.

Ďalšie záujmy a aktivity: Člen Vedeckej technickej spoločnosti, najmä jej numizmatického a faleristického klubu. Športovec, lyžiar, účastník troch majstrovstiev Slovenska v lyžovaní, ako vojak pretekal za armádu. Nositeľ viacerých ocenení za rozvoj telovýchovy a športu. Jeden zo zakladateľov podujatia Veľkonočné vajce. Ochránar prírody, patrí k zakladateľom Dobrovoľnej organizácie Slovenského zväzu ochrany prírody a krajiny. Turista a člen Klubu slovenských turistov.

■ **90. výročie narodenia**, *Kianička, Daniel (2003). Kremnický rytec a medailér Štefan Grosch. Kremnické noviny. 12(12), 5. Foto poskytol Štefan Grosch.*

Knížné novinky v Oddelení literatury pre dospelých

Neil Gaiman: Americký bohovia

Keď rôzne národy prišli do Ameriky, priviedli so sebou aj svojich bohov – pohanských bôžikov a démonov, ktorým nadprirodzenú moc dávala viera ich uctievačov. Ľudská spoločnosť sa rokmi zmenila, uctievačov ubudlo, bohovia upadali do zabudnutia a nakoniec sa z nich stali žobráci, podvodníci, veštcovia či robotníci na jatkách. Ich miesto zaujali božstvá, ktoré uctieva moderný človek: Auto, Média, Mesto, Cesta, Svet a iné. Príbeh sa začína, keď hlavného hrdinu Tieňa prepustia z väzenia a vstúpi do sveta, čo je obrátený naruby. Jeho manželka je mŕtva a záhadný cudzinec pán Streda mu ponúkne prácu. Varuje ho pred prichádzajúcou búrkou – bojom o Ameriku.

Gabriela Revická: Juliet a tá druhá

Rozpomínanie o vnútornej bohyni – kniha o ženskej energii, ženskej sexualite, erotika v ezoterike.

Juliet sa so Sárou, zoznámila po jej prednáške na medzinárodnom tréningu. Vedela, že pochádza z Írska a že s manželom vlastní sieť penziónov v západnej Európe. Vôbec jej nenapadlo, že sa z nich stanú blízke priateľky a že ju poverí hľadaním penziónu na Slovensku. Počas početných ciest jej ukazuje naše unikáty a Sára jej odovzdáva svoje múdrosti, skúsenosti, no otvára aj mnohé neznáme témy. Rozprávajú sa spolu o všetkom, čo má v živote ženy hlbší zmysel. Najviac o ženskej energii a ženskej sexualite.

Jo Nesbo: Pancierové srdce

Nórskymi médiami sa šíria poplašné správy. Našli sa dve mŕtve ženy utopené vo vlastnej krvi. Vrah po sebe nezanechal stopy, policajné vyšetrovanie sa nehybe z miesta a Harry Hole, jediný človek, ktorý by mohol pomôcť, zmizol. Ukrýva sa v špinavých opiových brlohoch Hongkongu, aby unikol nielen veriteľom, ale najmä traume zo svojho posledného prípadu. Len čo sa vráti do Osla, vrah udrie znova. Navonok sa zdá, že obeť nemajú nič spoločné. Harry zistí, že všetky ženy strávili noc v tej istej odľahlej horskej chate. Inšpektor čoskoro pochopí, že má do činenia so psychopatom, ktorý vraždí hostí jedného za druhým. Opäť čelí nielen najtemnejším silám v krajine – ale aj v samom sebe.

Marek Zákopčan: Plamene hriechu

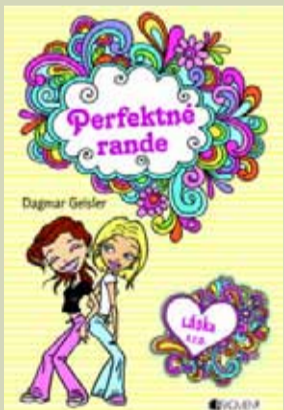
Dobrodružno-romantický príbeh sleduje osudy troch žien, ktoré sa nečakane prelínajú.

Mladá šľachtická Sofia sa už má vydať za Adriana, s ktorým sa pozná od detstva, ale už roky sa nevideli. Ich sobáš zatieni náhla smrť jeho otca, vojvodu z Lékavíc. Pátranie po tajomstvách minulosti privedie mladý pár na stopu Dračieho rádu. Skutočný nepriateľ ostáva v úzadí, a ako sa ukáže, jeho odhalenie môže mať fatálne následky...

Lenorinu matku upálili ako čarodejnicu. Dievčinu vychoval záhadný stavec s prezývkou Pútnik, bokom od ľudí, aby ju ochránil najmä pred zlomyseľným kňazom Lotharom. Čo sa stane, keď sa Lenora dostane na hrad ako slúžka a vyjde na svetlo tajomstvo jej pôvodu?

Mariela Lékavická, Adrianova matka, si vydobyla rešpekt a úctu ako hradná pani. Po manželovej smrti sa snaží udržať rodinu pohromade, ale jej železná vôľa naráža na odpor detí, a navyše musí zamedziť odhaleniu temných tajomstiev. Keďže hrozí, že pravda vyjde na povrch, nešťí sa použiť žiadnu zbraň.

Knížné novinky v Oddelení literatury pre deti a mládež

Dagmar Geisler: Perfektné rande

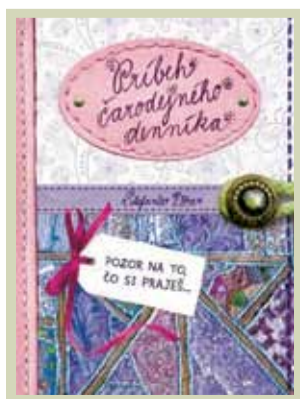
Pomsta bude sladká! Maxi je až po uši zamilovaná do obľobovaného Patrika, ale ten už po treťi raz neprišiel na dohodnuté rande. To ho bude poriadne mrzieť. Dokonalý plán pomsty vymyslí Maxi spolu so svojou najlepšou kamarátkou Mo. Vyparadená Mo odláka Patrikovu pozornosť a Maxi medzitým rozoberie jeho bicykel na súčiastky a rozvešia ich po okolitých stromoch. Tým sa ale ich pomsta nekončí, tá pravá dohra prebehne v škole...

Jacqueline Wilsonová: Moja sestra Jodie

Pearl a Jodie sú sestry. Mladšia Pearl je malá, hanblivá a ustrašená. Jodie je skoro o tri roky staršia a je odvážna, bláznivá a drzá, má konflikty s mamou a v škole jej to veľmi nejde. Keď si ich rodičia nájdu novú prácu v Melchester College, viktoriánskej internátnej škole pripomínajúcej gotický hrad, dievčatá tu v spoločnosti niekoľkých detí strávia nezvyčajné a trochu fantastické prázdniny. S novým domovom sa ale všetko začína pomaly meniť. Jodie bola vždycky vodkyňa - ale teraz je to Pearl, kto si nájde nových priateľov. Zato Jodie ako by priťahovala ďalšie a ďalšie problémy.

Stefanie Dörr: Príbeh čarodejného denníka

Rodičia tínedžerky Leny sa rozviedli a ona sa bez kamarátok v novej škole trápi. Jej jedinou oporou je pes Goethe. Lena kedysi dostala od tety zápisník a v parku náhodou nájde pero, ktoré sa k nemu vynikajúco hodí. Čoskoro zistí, že ak píše perom do zápisníka, dejú sa podivuhodné veci. Všetko, čo napíše, sa vzápätí stane skutočnosťou! Iba vlastné želania si nemôže splniť. Je to vôbec možné? A čo sa stane, keď jej skvelý zápisník niekto ukradne

Činorodá jeseň v klube dôchodcov

Toto leto ukončili členovia Klubu dôchodcov v Kremnici doslova potešením zmyslov a duše a nezabudlo sa ani na chuťové poháriky. V septembri sa niekoľko z nás vybralo autobusom na menší výlet do Turčianskych Teplíc navštíviť Galériu Mikuláša Galandu, kde bola výstava obrazov Jána Alleráma. Väčšina z nás ho poznala ako rytca, a preto bola prekvapená jeho maliarskou tvorbou. Z jeho obrazov sa nám prihovárala stará Kremnica, staré banické domy, klopačka, kaplnky... Pri niektorých obrazoch sme debatovali a hádali, kde ktorý dom kedy stál. Bola to skutočne pastva pre oči a pohladenie duše. Po návšteve galérie sme sa prešli kúpeľným parkom, tzv. Parkom slávnych lavičiek, ktoré mestu venovali rôzni sochári.

20. septembra sme sa chceli pri guláší rozlúčiť s letom v našej klubovej záhrade. Žiaľ, nepríjemné sychravé počasie nás zahnilo do vyhriatych priestorov klubu. Na dobrej nálade nám to však vôbec neubralo. Prítomní si guláš pochvaľovali, za čo patrí vďaka našim kuchárom D. Schmidtovi, A. Chmelíkovi a ich pomocníkom.

V októbri – mesiaci seniorov, nám jeseň ukázala, aká vie byť pekná a priniesla neskoré babie leto. Výlet na Mošovský jarmok 4. októbra sa aj vďaka slnečnému počasiu vydaril. Väčšina účastníkov zájazdu sa popri prehliadke stánkov venovala aj mošovským kultúrnym pamiatkam. Mošovce sú známe od r. 1233 a v 15. storočí sa spomínajú ako zemepánske mestečko. Nachádza sa tu kaštieľ z 18. st., anglický park s cudzokrajnými drevinami a tiež mauzóleum z roku 1911, v ktorom je dnes expozícia „Mošovské cechy“. Za zmienku stojí miestny kostol, ktorý postavili na mieste starého v roku 1913. Práve tieto dni oslavuje svoju storočnicu. Miestni obyvatelia ho pri tejto príležitosti vyzdobili sypanými obrazmi, ktoré vytvorili z plodov prírody – maku, múky, ryže a pod.. Zo starého kostola sa zachoval krídlový oltár z 15. st..

S obcou Mošovce sa spája aj meno Ján Kollár (1793 – 1852), ktorý sa tu narodil a je tu aj pochovaný. Nad bránou do cintorína je jeho výrok „Slávme slávne slávu Slávov slávnych“. Bol evanjelickým kňazom a básnikom bojujúcim za slovenský ľud a jeho reč. To dokazuje aj jeho výrok nezabudnúť na Slávov slávnych. Na námestí stojí jeho socha od známeho sochára Štefunku. Aj my sa môžeme pochváliť Kollárovým menom, veď v Kremnici chodil do školy. Cestou domov sme sa zastavili v Turčianskych Tepliciach nakúpiť si výrobky z ovčieho syra. Prijemná bola aj prechádzka parkom s prehliadkou vtipných lavičiek a postáv vytvorených na kovovej konštrukcii obrastenej brečtanom.

10. októbra sa v priestoroch klubu uskutočnila zdravotná beseda s pracovníčkou Poradne zdravia v Žiari nad Hronom na tému Alzheimerova choroba. Hovorila veľmi pútavo a veľa sme sa o tejto nežiadúcej pamäťovej chorobe dozvedeli.

NBS-Múzeum mincí a medailí pre nás pri príležitosti Mesiaca úcty k starším pripravilo prehliadku expozície kremnickej keramiky pod názvom „Jeseň v múzeu“. Jeho pracovníčky nám podali veľmi podrobný výklad o továrni a jej výrobe. Prehliadka bola spojená s maľovaním na hrnčeky a posedením pri čaji. Výstava nesie názov „Pôvab kameninových záhrad“, pričom názov vychádza z kvetinových ozdôb majoliky. Továreň vznikla v roku 1815 a jej výrobky boli žiadané na trhu i za hranicami Slovenska v mnohých európskych štátoch, USA, Kanade, Austrálii. Jej zahraničné predajne boli v Budapešti, Londýne, Lipsku, Hamburgu, New Yorku. Po 2. svetovej vojne chceli obnoviť slávu týchto výrobkov, no pre nedostatok potrebných surovín nevedeli dosiahnuť niekdajšiu kvalitu, a tak sa továreň venovala odlišnej výrobe. Svoju činnosť ukončila v roku 1956.

Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb v Kremnici oslávili 30. výročie svojho pôsobenia v terajšej budove na Bystrickej ulici. Mali sme možnosť zúčastniť sa tejto oslavy a chceme sa aj touto cestou poďakovať za milé prijatie. Veľmi dobre sme sa tam cítili.

Klubový výbor ďakuje aj Mestským lesom Kremnica za poskytnutie čechy ku Dňu zosnulých.

Dni sa pomaly kráčia, uplynul aj Mesiac úcty starším, ale život v klube pokračuje. V novembri pripravujeme Katarínsku zábavu a navštívia nás aj pracovníčky Hygieny zdravia zo Žiaru nad Hronom, ktoré ponúknu bezplatné služby ako meranie hladiny cukru, cholesterolu a pod. Bližšie informácie nájdete v našej vývesnej tabuli na parkovisku Jeleň.

Oľga Fialová, foto Anna Allerámová

O B R A Z A ZVUK P O N O V O M program november 2013

9. november, 19.00
■ **KINO NASLEPO**

10. november, 16.00
■ **BEJBY KINO**

Príbehy Pepka námorníka II

Vedeli ste, že Pepek je otcom? Ó áno, neohrozený námorník vplával s milovanou Olívou do manželských vôd a stal sa dokonca (špenát)milujúcim otcom. A vy sa teraz môžete pripojiť k rodinnej zábave v ôsmich skvelých kreslených filmoch. Pepek je námorníkom a otcom rodiny!
Animovaná rozprávka, USA, 2008, český dabing, MP 12+, 97 min.

12. november, 19.00
■ **FILMOVÝ KLUB PARTIZÁN**

Hirošima moja láska

Francúzsko-japonský film Hirošima, moja láska, patrí k míľnikom modernej svetovej kinematografie. Ide o filmovú báseň o láske a jej zmare, o večnej sile citu a o neodvratnosti zabudnutia. Francúzska herečka prišla do Hirošimi nakrúcať scény z pripravovaného mierového filmu a predposlednú noc tu strávi s Japoncom, ktorý v nej vyvolá spo-

mienku na tragédiu, ktorá sa stala pred štrnástimi rokmi v Nemcami okupovanom Francúzsku.

Vojnový / romantický / dráma, Francúzsko, 1959, MP12+, české tituly, 91 min.

17. november, 19.00

■ **KINO**

Eštebák

Zamatovú revolúciu si pripomenieme filmom o časoch, kedy sa za vtipy o komunistoch išlo do basy, bývanie v panelákových, farebný televízor a telefón boli výsadou vyvolených a udávanie bolo národným športom.
Trpká komédia, SR / ČR / Poľsko, MP 12+, 108 min.

19. november, 10.30

■ **BEJBY KINO**

Martin a Venuša

Ženy a muži. Jedni sú z Marsu, druhí z Venuše, alebo keď stráži otec. Udalosti naberú spád uzavretou stávkou, kedy Martin sľúbi, že sa postará o deti a domácnosť počas jedného mesiaca. Je presvedčený, že to vlastne nie je vôbec ťažké. Nastane kolotoč humorných a nečakaných udalostí, ktoré dvojicu pomyselne vráti zase

na začiatok ich vzťahu.
Komédia, ČR, MP, 102 min.

19. november, 19.00

■ **FILMOVÝ KLUB PARTIZÁN**

Post tenebras lux

Najmagickjší film roka a zároveň mimoriadne autentický film zachytáva osudy mladej rodiny, ktorá sa z mesta odsťahuje na vidiek. Film je radikálnou autorskou výpoveďou o vzťahu muža a ženy, o rodičovskej láske, a o démonoch v každom z nás. "Po temnote buď svetlo" je surrealistický film, s otvorenou koncepciou, ktorý pracuje s intímnu exotikou mexického vidieka, no zároveň je nečakane spirituálny a univerzálny.

Dráma, Mexiko / Holandsko / Francúzsko / Veľká Británia, 2012, české tituly, MP15+, 120 min.

26. november, 19.00

■ **FILMOVÝ KLUB PARTIZÁN**

Hlboko

V marci 1984 otriasla Islandom šokujúca správa. Po nečakanej búrke sa niekoľko kilometrov od pobrežia potopila rybárska loď s celou posádkou. Jeden jej člen však poprel všetky fyzikálne zákony a prežil. Silný, záhadný a pritom skutočný ľudský príbeh, ktorý sa stal na Islande legendou.

Dráma, Island, 2012, české tituly, MP12+, 95 min.

27. november, 19.00

■ **MUSIC KINO**

Rolling Stones - Shine a light

Pohľad režiséra Martina Scorseseho na najväčšiu rock'n'rollovú kapelu, na legendárny Rolling Stones, ktorí sú spolu cez 45 rokov a stále fungujú.

Hudobný, USA, 2007, 122 min.

3. december, 19.00

■ **FILMOVÝ KLUB PARTIZÁN**

Pásmo krátkych filmov

Nový distribučný projekt Asociácie slovenských filmových klubov má za cieľ vytvoriť a poskytnúť priestor a platformu na kontinuálnu prezentáciu slovenskej krátkometrážnej a stredometrážnej produkcie, ktorá

sa v inej podobe ako na festivaloch a vo výnimočných prípadoch vo forme sporej projekcie s celovečernými dielami nedostane k širokej verejnosti. Výber toho najlepšieho, čo sa v tejto oblasti na Slovensku v ostatnom čase nakrútilo.

2 animované filmy / 1 dokumentárny film / 1 hraný film, SR / ČR, 2011 - 2013, MP 12+, 68 min.

KINO INAK

nové dramaturgické cykly kina Akropola

KINO NASLEPO

- pre tých, čo majú radi prekvapenia. Hra, pri ktorej divák nevie, na aký film ide a vstupné uhradí len, ak sa mu film páčil a zostane do konca :-)

SENIOR KINO

- projekcie nie len pre seniorov. Ponúkame alternatívu, ako stráviť svoj voľný čas, aj v doobedňajších hodinách, keď je väčšina pracujúcich v práci. Dajte si kávu a pozrite film.

BEJBY KINO

- opäť doobedňajšie projekcie. Mamičky na materskej často nemajú kam s deťmi - zoberte ich do kina! Vstup možný aj s kočíkmi. Premietanie za čiastočného osvetlenia a zníženej hladiny zvuku.

KINO JUKEBOX

- diváci si sami zvolia, aký film chcú vidieť na premietacom plátne. Na našom webe a facebooku ponúkame na výber niekoľko titulov, za ktoré bude možné zahlasovať. Prípadne navrhnúť svoj tip na film.

MUSIC KINO

- záznamy live koncertov známych aj neznámych interpretov. Hudobný zážitok bez cestovania, s využitím zvukového systému Dolby Digital 5.1.

SPORT KINO

- atraktívne živé prenosy rôznych športových zápasov (hokej, Liga majstrov, Olympiada...). HD kvalita, vstup do kinosály aj s drinkom.

HOME VIDEO

- naša kinotechnika je tu pre vás. Máte zaujímavé videá, fotky a iné záznamy, ktoré by ste chceli prehrať vo veľkom? Kontaktujte nás!

FILMOVÝ KLUB PARTIZÁN

- pravidelné utorkové kino pre diváka, ktorý od filmu nečaká len zábavku. Novinky, ale aj staršie kultové snímky a rôzne žánre.

VSTUPNÉ:

- normálne / 2,5 €
- hromadné vstupné / 2 € / 10 osôb a viac (ohlásiť deň vopred dramaturg@1115.sk alebo 0908 038 415)
- ZŤP / 1,5 € / zľava platí na všetky predstavenia
- s preukazom Filmového klubu / 1,5 €
- preukaz Filmového klubu (platný celý rok) / 3 €
- za 5 návštev (starých vstupeniiek) je 6.-ta zadarmo
- vstupenky budú na vybrané predstavenia zlosovateľné (o plagáty, dvd, blu-ray a pod.)

SME DIGI - www.akropolakremnica.sk

TURIEC-KREMNICKO

oblastná organizácia cestovného ruchu

**O aktivitách,
ktoré realizovala
oblastná organizácia
cestovného ruchu
Turiec-Kremnicko
počas roku 2013**

Celkový rozpočet na tento rok, ktorý je disponibilný v rámci plánovaných aktivít je 30 635 €.

Za prvých deväť mesiacov tohto roku sa už časť rozpočtu použila alebo sa ešte použije na tieto aktivity:

- reklamné DVD o histórii lyžovania
- účasť na ITF Slovakiatour 2013
- Slovensko-srbské fórum CR
- www.kvalitaznasichregionov.sk – prezentácia destinácie
- Deň turčianskeho vidieka – prezentácia destinácie
- výroba propagačnej brožúry Turiec-Kremnicko / Žilinský turistický kraj
- info cesty pre zahraničných tour operátorov
- budovanie značky Turiec-Kremnicko (logo, web, atď.)
- realizácia billboardov
- (osadené budú na hlavných vstupoch (cestách) do regiónu Turiec-Kremnicko)

d'alsie plánované a v súčasnosti realizované aktivity:

- tvorba fotobanky (kvalitného archívu fotografií z regiónu)
 - spracovanie strategického marketingového plánu
 - výroba jednotnej mapy (skladačky) oblasti Turca a Kremnice
 - printová propagácia "Zima v regióne"
 - konferencia destinačného manažmentu so zameraním na tvorbu produktov v CR
- Naše miestne združenie Kremnica region, o.z. je aktívnym členom regionálnej organizácie. Každý, kto chce a má úprimnú snahu sa podieľať (reálne pracovať) na rozvoji regionálneho cestovného ruchu sa môže pridať. Buď priamo, ako člen oblastnej organizácie Turiec-Kremnicko alebo sprostredkovane, ako člen miestneho združenia Kremnica region. V súčasnosti je to pravdepodobne jediná reálna možnosť, ako ovplyvniť situáciu v oblasti cestovného ruchu v našom regióne. Ak sa budú jednotlivé subjekty "hrať na svojom piesočku", a nebude sa realizovať spoločná podpora a propagácia, tak je len malá pravdepodobnosť, že sa segment cestovný ruch (nie len v našom regióne) pohne ďalej.

Mgr. Zdenko Gális, predseda Kremnica region – združenie turizmu
člen predstavenstva Turiec-Kremnicko OOCR, kremnicaregion@gmail.com

12. Medzinárodné sympóziu medailí Kremnica 2013

Päť umelcov – 30 medailí – jedno sympóziu. Kremnica sa po dvoch rokoch opäť stala miestom tvorivého stretnutia piatich umelcov – medailérov z piatich krajín. Medaily vytvorené na 12. ročníku Medzinárodného sympózia medailí budú prezentované na výstave v expozícii Líce a rub peňazí, ktorá bude slávnostne otvorená v sobotu 9. novembra 2013 o 15.00 hodine.

Múzeum mincí a medailí v Kremnici organizuje medzinárodné medailérske sympózia už od roku 1988. Na každom ročníku sa zúčastňuje päť výtvarných umelcov, jeden zo Slovenska a štyria zahraniční. Počas štyroch týždňov strávených v Kremnici vytvoria výtvarné návrhy na jednu razenú a päť liatych medailí, ktoré sú do konca sympózia realizované v Mincovni Kremnica a v dielňach miestnych odlievačských majstrov. Na doterajších ročníkoch sympózia bolo vytvorených takmer 600 medailí od 60 popredných slovenských a zahraničných medailérov. Medaily sa po skončení sympózia stávajú súčasťou zbierkového fondu múzea. Výber zo sympozitálnej medailérskej tvorby je možné vidieť v numizmaticko-historickej expozícii Líce a rub peňazí – Peniaze a medailérstvo v dejinách Slovenska.

Kolekciou 5 razených a 25 liatych medailí vytvorených na aktuálnom 12. ročníku sa predstavia piati účastníci tohtoročného sympózia

**George Cuhaj /USA/
Vladimír Durbák /Slovensko/
Miroslav Kovářik /Česká republika/
Hugo Maciel /Portugalsko/
László Zagyva /Maďarsko/**

na výstave

XII. MEDZINÁRODNÉ SYMPÓZIUM MEDAILÍ KREMNICA 2013

9. 11. 2013 – 1. 2. 2014, expozícia Líce a rub peňazí, Štefánikovo nám. 10/19 v Kremnici

Vernisáž výstavy: 9. 11. 2013 o 15.00 h

AJ TOPÁNKY ZA DIVADLO...

Prehliadka KREMNICKEHO DIVADLA V PODZEMÍ
k 40. výročiu založenia (*17.11.1973)

Piatok 15. 11. 2013

18:00 – KREMNICKE DIVADLO V PODZEMÍ

– od malých javiskových foriem k agentúrnemu divadlu – **krst knižky**
Klub Labyrinth, Kremnica

19:00 – **PETER SCHERHAUFER ŽIJE** – komponovaný program o legendárnom režisérovi
Klub Labyrinth, Kremnica

20:30 – **MILÍ NAŠI MECENÁŠI** – spoločenský večer s priateľmi a podporovateľmi divadla
Klub Labyrinth, Kremnica

Sobota 16. 11. 2013 (v rámci medzinárodnej akcie Noc divadiel)

14:00 – KREMNICA NIELEN ZLATÁ alebo Králi, duchovia a blázni

– repríza pochôdzkovej pouličnej inscenácie
Severná brána Mestského hradu – Ul. J. Kollára – Štefánikovo námestie – Klub Labyrinth, Kremnica (len v prípade priaznivého = suchého a snežného počasia)

16:00 – **TOPÁNKY ZA DIVADLO** – premiéra dokumentárneho filmu o 40 rokoch Kremnického divadla v podzemí, *Klub Labyrinth, Kremnica*

18:00 – **HANA – I. premiéra** inscenácie na motívy satirického románu Pavla Taussiga z 50. Rokov minulého storočia. Poetická Grotteska 18 ročnej idealistky s dopadmi krutého socializmu na DNA súčasnej mladej generácie. *Mestské kultúrne stredisko, Kremnica*

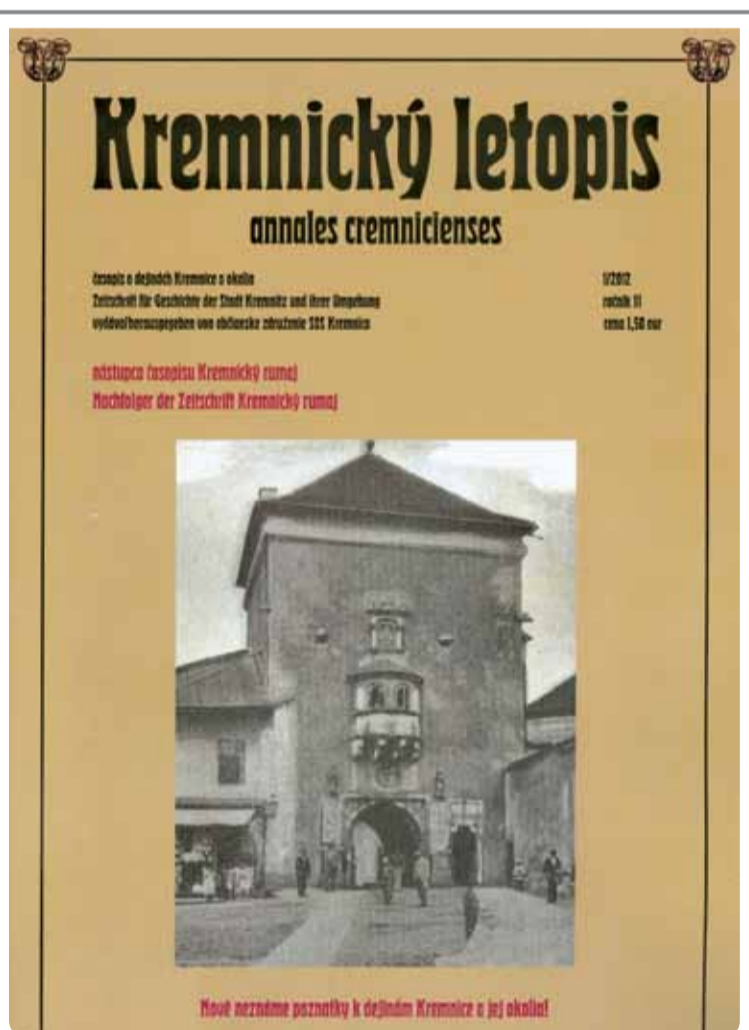
20:30 – **TOI-TOY STORY (CLOWNS)** – repríza nonverbálnej klauniády zo súčasnosti
Klub Labyrinth, Kremnica

22:00 – **MOŽNO PRÍDE AJ DR. OGURČÁK** – voľné improvizácie na motívy starých scénok
+ koncert **LOJZO**, *Klub Labyrinth, Kremnica*

Nedeľa 17. 11. 2013

17:00 – **HANA – II. premiéra** inscenácie na motívy satirického románu Pavla Taussiga z 50. rokov minulého storočia. Poetická grotteska 18 ročnej idealistky s dopadmi krutého socializmu na DNA súčasnej mladej generácie. *CNK Záhrada, Banská Bystrica*

19:00 – **Za (železnou) oponou Hany** – diskusia s autorom knižky HANA Pavlom Taussigom, jej vydavateľom Pavlom Dvořákom a tvorcami inscenácie HANA. *CNK Záhrada, Banská Bystrica*

SOS Kremnica, o. z.
a NBS – Múzeum mincí a medailí Kremnica

Vás pri príležitosti 685. výročia mesta
srdečne pozývajú

na prezentáciu najnovších dvoch čísel časopisu

Kremnický letopis.

**Podujatie sa uskutoční 28. novembra 2013 (štvrtok)
o 16.30 hod. v hlavnej expozícii múzea („pri obrazovke“)
na Štefánikovom námestí 10/19 v Kremnici.**

Ako vždy sa môžete tešiť na prednášky z histórie mesta,
súťaž a výherné ceny.

Tešíme sa na Vašu účasť! Vstup je voľný.

Záhradkári hodnotili – Kremnické jablko 2013

Záhradkári zhodnotili svoje pestovateľské úspechy roka na októbrovej výstave Kremnické jablko 2013.

Aj keď na začiatku boli obavy, či bude tentokrát dostatok produktov. Zapríčinilo to počasie, ktoré bolo v lete krásne – teplé, ale i veľmi suché, čo sa prejavilo celkovou nižšou úrodou. Napriek týmto okolnostiam sa záhradkári prišli pochváliť svojimi produktami a prezentovať tak svoju mravenčiu prácu.

Do Mestského kultúrneho strediska nakoniec prinieslo spolu 137 exponátov 44 záhradkárov. Je to o polovicu menej ako v predchádzajúcom roku. Prevládali jablká, hrušky, ale i rôzne druhy zeleniny. Najvyšším počtom exponátov sa predstavili žiaci miestnych základných a materských škôl a Domova dôchodcov a Domova sociálnych služieb v Kremnici. Nielen rodičov, ale aj ostatných, museli potešiť výtvary svojich detí, reprezentujúcich svoju školu. Prispeli týmto k poznaniu, že mladá generácia si začína vážiť prírodu a vie svoj voľný čas využiť účelne, nielen sledovaním televízie a sedením pri počítači. Ďakujeme všetkým

pedagógom, ktorí spolu so svojimi žiakmi spestrili výstavu a tiež deťom, že ukázali svoju šikovnosť a vzťah k prírode. Tradíciu prezentovania sa škôl na výstave Kremnické jablko chceme aj v budúcnosti podporiť a rozvíjať.

Najpočetnejšie zastúpenie na výstave mali ako každý rok jablká odrody Rubín. V hlavnej kategórii zvíťazilo práve toto jablko, ktoré dopestovala Mgr. Eva Fronková vo svojej záhradke v Kopernici. Rubíny sú chuťovo veľmi dobré, kvalitné, dajú sa dobre uskladňovať, a preto sú medzi pestovateľmi také

Vyhodnotenie Kremnického jablka 2013

Kategória JABLKO:

1. Mgr. Eva Fronková – jablko Rubín
2. MVDr. Viliam Weis – jablko Šampión
3. Branko Grosch – jablko Delicius
4. Ing. Juraj Holík – jablko Rubín
5. Adolf Roth – jablko Pinova

Kategória HRUŠKA:

1. Alžbeta Miková – hruška Lukasova
2. Mgr. Eva Fronková – hruška Parížanka
3. Viera Slašťanová – hruška Lukasova
4. Ladislav Beňo – hruška Konferencia
5. Dušan Schmidt – hruška Thiorrotova

Kategória ZELENINA:

1. Milan Šino ml. – cesnak Thermidrone
2. Pavel Ťahún – rodinný BIO kôš
3. Valéria Lichtnerová – paprika červená dlhá
4. Pavel Machala – zemiaky (z Čiernej Hory r. 2010)
5. Pavel Machala – tekvica okrúhla Kveta

Kategória DROBNÉ OVOCIE:

1. Valéria Lichtnerová – orechy Jupiter
2. Milan Šino ml. – čučoriedka veľkoplodá
3. Adolf Roth – slivka Haganta
4. MVDr. Viliam Weis – hrozno Vostarg
5. Ing. Juraj Holík – drieň Devín

Kategória ARANŽMÁNY:

1. Základná škola P. Križku v Kremnici
2. Základná škola na Angyalovej ulici v Kremnici
3. Špeciálna základná škola internátna v Kremnici
4. Materská škola v Kremnici
5. Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb v Kremnici

Kategória DESTILÁTY:

1. Helmut Gretsche – slivovica a víno ríbežové
2. Helena Ertlová – gríotka a pálenka medová
3. Branko Grosch – likér bazový

osobitné ocenenie: Daniel Grosch – bonsaj Buk lesný

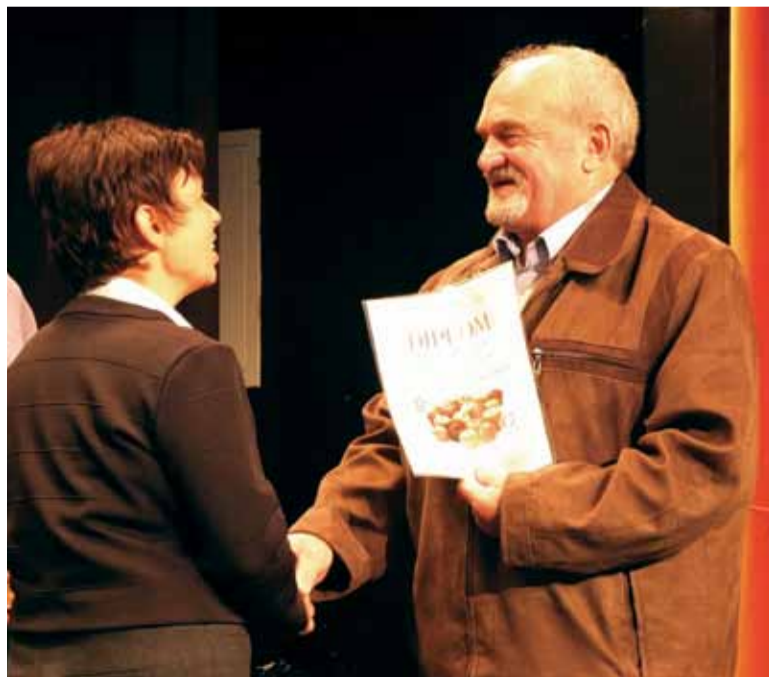
Cena SZZ ZO Kremnica: Ladislav Beňo – ozdobná kapusta

Viera Slašťanová – reďkev biela Japan

Cena diváka: Mária Valušková – ozdobné tekvičky

Dvojnásobne ocenená víťazka Kremnického jablka Mgr. Eva Fronková. Foto: Miloš Lacko, foto vľavo a hore: Dominik Roth

Primátorka Zuzana Balážová blahoželá Helmutovi Gretschevi k 1. miestu v kategórii destiláty. Foto: Silver Jurtinus, vpravo: Dominik Roth

obľúbené a v kremnických záhradách najviac zastúpené. Pri hruškách má podobné zastúpenie odroda Lukasova, s ktorou kategóriu vyhrala Alžbeta Miková. Zeleninu prezentovali tekvice, zemiaky, paprika. Hodnotiacu komisiu zaujal najmä zimný cesnak Thermidrone, vypestovaný Milanom Šinom ml. na Šibeničnom vrchu. Pozornosť upútal aj BIO kôš zo zeleniny dopestovanej bez chemických prípravkov pestovateľa Pavla Ťahúna. V kategórii drobné ovocie, získali najvyššie ocenenie orechy Jupiter, čučoriedka veľkoplodá, slivky, hrozno a drieň.

Možnosť oceniť vystavené exponáty mali aj diváci, ktorým sa najviac páčili ozdobné tekvičky a najmä tekvička v podobe labute. Cenu diváka si tento rok odniesla dlhoročná záhradkárka Mária Valušková. Základná organizácia SZZ v Kremnici udelila svoju cenu dvom pestovateľom – Ladislavovi Beňovi za ozdobnú kapustu, ktorú priniesol zo záhrady na Krahuliach a Viera Slašťanovej za reďkev gigantických rozmerov – bielu Japan, dopestovanú na Gróbní. Osobitné ocenenie bolo udelené Danielovi Groschovi za bonsaj Buka lesného. Na výstave sa oceňovali aj destiláty, ktoré si konzumenti vylepšili rôznymi prídavkami. Komisii najviac chutila slivovica „šesťdesiatka“, ktorú vypálil pán Helmut Gretsche. Ocenené boli aj karamelový a citrónový likér Heleny Ertlovej a bazový likér Branka Groscha.

Výstavu Kremnické jablko 2013 už tradične sponzorovali Alpinum Róbert Roth a Béla Selmečzki z Várpaloty, ktorý udelil svoju cenu trom vystavovateľom. Chceme sa im poďakovať za ich štedrosť a dlhoročnú vernosť tomuto podujatiu. Poďakovanie patrí aj oddeleniu mestskej zelene pri MsÚ v Kremnici pod vedením A. Mutňanskej za prírodný materiál, ktorý dodali na výzdobu sály. Základná organizácia SZZ v Kremnici ďakuje všetkým zúčastneným vystavovateľom, vedeniu mesta Kremnica a zamestnancom MsKS – Svetlanke Šverhovej a Richardovi Rothovi, za prípravu a aranžovanie celej výstavy. Závrečné piatkové vyhodnotenie spestrilo milé vystúpenie žiačikov zo Základnej školy P. Križku v Kremnici pod vedením učiteľky Márie Tóthovej. Deti sa učedli v pôsobivom programe s jesennou a záhradkárskou tematikou.

Ďakujeme za túto krásnu a bezprostrednú bodku za výstavou Kremnické jablko 2013.

Ing. Jozef Lichtner

Z 30 ročnej histórie Domova dôchodcov a DSS v Kremnici

„Robte šťastnými tých, čo sú blízko a tí, čo sú ďaleko, prídu.“

História poskytovania sociálnych služieb, starostlivosť o starých a chorých ľudí v Kremnici je dlhodobá. Veď už prvá zmienka pochádza zo 14. storočia, kedy vznikol chudobinec. Doba pokročila a z chudobinca je dnes domov dôchodcov a domov sociálnych služieb. Do súčasnej budovy – bývalej škatulkárne boli obyvatelia a inventár presťahovaní pred tridsiatimi rokmi z centra mesta dňa 27. 6. 1983.

Náročné bolo nielen sťahovanie, ale aj prispôsobenie sa novému prostrediu ako pre 39 obyvateľov, tak i pre 19 členný personál. Prví obyvatelia boli do tejto budovy DD prijatí už 29. 6. 1983 a do 23. 12. 1983 ich počet vzrástol na 55. V súčasnej dobe z pôvodných zamestnancov pracujú ešte dvaja. Za 30 rokov sa znížil počet obyvateľov z 55 na 34 z dôvodu dodržania normatívu podlahovej plochy na 1 obyvateľa. Zmenila sa tiež organizácia riadenia, a to na samostatnú rozpočtovú organizáciu, zmenili sa zriaďovatelia – v súčasnej dobe je to Banskobystrický samosprávny kraj, k domovu dôchodcov sa organizačne pričlenil aj domov sociálnych služieb, upravila sa organizačná štruktúra zamestnancov. K pôvodným profesiám pribudol fyzioterapeut, zdravotnícki asistenti, vodič – údržbár, sociálny pracovník, inštruktor sociálnej rehabilitácie, pracovný inštruktor, ekonóm. Je to pracovný tím, ktorý poskytuje kvalitné, odborné sociálne služby.

Dianie v nových priestoroch neutíchlo, keď popri ošetrovateľsko – opatrovateľskej sa rozvíjala aj kultúrna a záujmová činnosť. Obyvateľom sa uľahčil proces adaptácie – s ponúkanými aktivitami si s pomocou personálu zmysluplne vyplňali voľný čas. Okrem ponúkaných aktivít v zariadení sa zúčastňovali aj mnohých výletov, napr.: na Jankov vršok, rekreačného pobytu v Jánskych Láznach, do Rajeckej Lesnej, do Čičmian, do ZOO v Bojniciach, do Bratislavy, niekoľkokrát relaxovali v Spa & Aquapark v Turčianskych Tepliciach, boli aj v Múzeu Slovenskej dediny v Martine, Zvolene, Banskej Bystrici, na Donovaloch, previezli sa Čiernohorskou železnicou z Chvatimechu do Vydrova, navštívili Arborétum v Tesárskych Mlyňanoch a iných.

Obyvatelia sa zabávali v Mestskom divadle v Žiline, na maškarných plesoch, plesoch seniorov, zatancovali si pri hudbe Duo Evergreen, zúčastňovali sa vystúpení na festivale humoru a satiry Kremnické gagy, na Cechových hodoch kremnických. Súťažili na seniorských hrách v Domove Márie v Banskej Štiavnici, v DD a DSS Sociéta Hodruša – Hámre. S nadšením sa zúčastňovali výstav v Múzeu mincí a medailí v Kremnici, v Knižnici J. Kollára, na Kremnickom jablku. Zapájali sa do sprievodných akcií v rámci Envirofilmu, videli aj razenie prvých euromincí v kremnickej mincovni. Ručné práce našich obyvateľov boli vystavené na kremnických remeselných trhoch a jarmoku, v MMM, v Knižnici J.

Kollára, v DD a DSS Veľkom Krtíši, v Arboréte v Tesárskych Mlyňanoch. Na výstave Kremnické jablko získali niekoľkokrát popredné ocenenie za aranžmány. Ocenenie sa nám podarilo získať aj v seniorskej súťaži Najkrajšia ručná práca v Arboréte v Tesárskych Mlyňanoch. Ručné práce – výrobky obyvateľov obdivovali aj na MPSVR SR a aj v Severnej Dakote v USA. Koženými srdiečkami a krížikmi potešili deti v Afrike, v štáte Tanzánia, v meste Boma la Ngomba. Za kožené darčeky boli obdarovaní naši obyvatelia krásnym batikovaným obrazom.

Za obyvateľmi prichádzali aj regionálni poeti, historici, s ktorými viedli dlhé debaty. S kultúrnym programom sa predstavili mnohé deti z kremnických materských, základných škôl, Základnej umeleckej školy J. L. Bellu, špeciálnej základnej a súkromnej základnej školy a tiež žiaci z Jastrabej a Bratislavy, deti z DD Maurícius v Kremnici, eMklubu, študenti zo stredných škôl v Kremnici a konzervatória v Žiline. Okrem detí a študentov k významným životným jubileám prichádzali primátori mesta Kremnica, poslanci MZ, pracovníci ZPOZ. Duchovné aktivity zabezpečovali kňazi z Rímskokatolíckeho farského úradu a Evanjelického a. v. farského úradu v Kremnici. Naše zariadenie poctili svojou návštevou aj ministri práce, sociálnych vecí a rodiny SR (p. Voleková, p. Magvaší, p. Tomanová), predseda SOZ zdravotníctva a sociálnych služieb, vedúci odboru sociálnych vecí a politik BBSK, poslanci BBSK, členovia Matice slovenskej, Klubu dôchodcov, zamestnanci Knižnice J. Kollára, členovia Zväzu invalidov, obyvatelia z partnerských zariadení z DD a DSS Sociéta Hodruša – Hámre, DD Pažitkova Bratislava, DD a DSS Rožňava, DD Turčianske Teplice, pacienti z PN prof. Matulaya, mnohí dobrovoľníci a sponzori. Okrem návštev zo Slovenska to boli aj návštevy z USA, zo štátov Minnesota, Wisconsin, Severná Dakota, z Nórska, Nemecka, Francúzska a Čiech. Aktivity seniorov nahrávala Slovenská televízia, Televízia Markíza, TA 13 Banská Bystrica, Žiar 24, STV2, Slovenský rozhlas Rádio Regina. Naše zariadenie nevynechali ani redaktori z odborných časopisov a denníkov.

Projekt Radi Vás vidíme, radi sme spolu, ktorý je o medzigeneračnej spolupráci medzi tunajším Detským domovom Maurícius a našim domovom, sa stal príkladom dobrej praxe v UNECE v Ženeve. V rámci Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami (ERAS 2012) bol prezentovaný na niekoľkých konferenciách pod záštitou predsedu vlády SR, MPSV R SR, MZV a európskych záležitostí SR. Na ministerskej konferencii OSN o starnutí vo Viedni bol v r. 2012 vystavený poster o tejto spolupráci ako jediný za Slovensko. Za uvedený projekt dostal kolektív zamestnancov DD a DSS Kremnica aj medailu z rúk predsedu BBSK.

Za zásluhy a rozvoj v sociálnej oblasti bolo udelené ocenenie, a to strieborná medaila a ďakovný list

MPSVR SR dvom zamestnancom Kremnického domova. Fórum pre pomoc starším udelilo aj nášmu obyvateľovi a vedeniu zariadenia cenu Senior roka. Ako prví na Slovensku sme zaviedli terapiu s mačkou – felinoterapiu, ktorú sme prezentovali niekoľkokrát na konferenciách na Slovensku v printových médiách, rozhlase a televízii a tiež v zahraničí. Sociálne služby poskytujeme 8 prijímateľom sociálnych služieb – obyvateľom v zariadení pre seniorov (domov dôchodcov) a 26 prijímateľom sociálnych služieb – obyvateľom v domove sociálnych služieb.

Čo ponúkame?

- ubytovanie v 1, 2 a 3 posteľových izbách s TV prípojkou, účelovým nábytkom,
- spoločenskú miestnosť a knižnicu
- stravovanie 5 x denne s tromi druhmi diét
- asistenciu pri stravovaní
- program sociálnej starostlivosti, kontakt s príbuznými
- fyzioterapiu, muzikoterapiu, pracovnú terapiu, felinoterapiu, kognitívnu rehabilitáciu
- aktivizačný a adaptačný program
- sociálne poradenstvo a riešenie sociálnych problémov
- 24 hodín ošetrovateľsko – opatrovateľskú starostlivosť
- signalizačno – dorozumievacie zariadenie

Za 30 rokov sa z roka na rok menil interiér aj exteriér budovy na nepoznanie. Pri presťahovaní v roku 1983 bola opravená len elektroinštalácia.

Od roku 1983 bolo vykonané:

- oprava fasády budovy
- výmena okien z pôvodných na drevené, neskôr za plastové
- inštalácia signalizačno – dorozumievacieho zariadenia
- uzatvorenie otvorených pavlačí, rozšírenie chodieb, zavedenie vzduchotechniky
- vybudovanie chodníka, altánku, oploštenie areálu
- výmena strešnej krytiny na hospodárskej budove
- vybudovanie plynovej kotolne so zavedením ústredného kúrenia
- splynofikovanie kuchyne
- vybudovanie výtahovej plošiny
- vybudovanie sušiarne
- vybudovanie strešných vikierov

- odstránenie prechodných izieb
 - maľovanie priestorov a strechy
 - drenáž nádvoria a oprava oporného múru, odstránenie komínov
 - výmena vodovodnej prípojky
 - rekonštrukcia miestností osobnej hygieny
 - oprava podláh a schodišťa, odstránenie prahov, debarierizácia chodieb
 - inštalácia alarmového systému na Mestskú políciu
 - výmena pôvodného nábytku za účelový aj pre imobilných obyvateľov
 - obnova technického a strojového vybavenia do pracovne
 - nákup zdvíhacích manipulačných zariadení
 - vybudovanie rehabilitačnej miestnosti, osadenie vírvej vane
- V našom domove našli obyvatelia náhradný domov, pomoc, ošetro-

vanie, opatrovanie, dobrú stravu, pohodlie, lásku, dobré slovo, neko-nečnú trpezlivosť, ochotu vypočuť a porozprávať sa. Venujú sa činnostiam, ktoré ich zaujímajú, ktorými si vyplňajú voľný čas. Zapájajú sa do bežných činností a terapií, kde sa aktivizuje ich vnútorná energia, ktorá im prináša dobrý pocit. Sú šťastní, cítia sa byť užitoční, budujú si svoje sebavedomie. A to je cesta, akou sa dá spomaliť progresia ochorenia, akou sa dá krátiť voľný čas, odlúčenie od rodiny a od svojho domova. Len s dobrým pracovným kolektívom bolo možné, je možné a bude možné kvalitné sociálne služby zabezpečovať. Za ich odvedenú prácu počas tridsaťročnej existencie domova v súčasných priestoroch im patrí veľké ĎAKUJEM.

Mgr. Božena Schniererová,
riaditeľka DDaDSS v Kremnici

Mesiac úcty k starším v našom zariadení

Prijímateľom sociálnych služieb v DD a DSS Kremnica pripomenula tento významný mesiac primátorka mesta Kremnica slovami: „Je to čas na spomínanie. V spomienkach sa nájdu najkrajšie prežitie roky, ale a aj smutné chvíle. Je to prejedaná cesta, na ktorej sa občas zastavíme, aby sa dalo ísť ďalej ...“. Osobitne za-

blahoželala aj najstaršej obyvateľke mesta Kremnica – 102 ročnej pani Majerovej a ostatným jubilantom v zariadení. Krásne kvety, medovníkové srdiečka, milé slová, pekné príhovory, teplé stisky rúk, hudobný doprovod a kultúrny program detí, pridali na vážnosti októbra – Mesiac úcty k starším v našom zariadení.

Naši lyžiari z budú reprezentovať na Svetovej univerziáde

V talianskej provincii Trentino sa 11. – 21. decembra 2013 uskutoční vrcholný svetový športový sviatok vysokoškolských športovcov – 26. Svetová zimná univerziáda.

Zľava: tréner Jozef Brúnn, David Brúnn, Martin Kapšo a Erik Urgela. Jej súčasťou bude aj bežecké lyžovanie vo Val di Fiemme – Lago di Tesero. Trénerská rada Bežecského úseku Slovenskej lyžiarskej

asociácie schválila túto nomináciu slovenských vysokoškolákov a vysokoškoláčok: **Erik Urgela, David Brúnn** (obaja Fakulta humanitných vied Univerzity Mateja Bela B. Bystrica, MKL Kremnica), **Martin Kapšo** (Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela B. Bystrica, MKL Kremnica), Peter Mlynár (klub ŠKP Štrbské Pleso), Andrej Segeč, Eva Segečová (obaja Ski Team Jase Látky). V pozícii náhradníkov sú Rudolf Michalovský a Miroslav Šulek (obaja Ski Team Jase Látky). Martin Kapšo tak v tomto roku bude po druhý raz pretekať na tratiach vo Val di Fiemme. V uplynulej sezóne vo februári, tam v areáli Lago di Tesero reprezentoval SR v šprinte klasiky na majstrovstvách sveta.

V ére samostatnosti Slovenska už malo kremnické bežecké lyžovanie zastúpenie na svetovej univerziáde. Jaroslava Páričková sa jej zúčastnila tri razy za sebou: v r. 1995 v španielskej Jace, v r. 1997 v juhokórejskom Muju a v r. 1999 vo Vysokých Tatrách. Jej brat Andrej Párička, vtedy člen ŠKP Štrbské Pleso sa v r. 1999 stal v domácej stope na Štrbskom Plese dokonca univerziádnym majstrom v štafetovom behu.

Jozef Mecele

Spoločenská kronika

október 2013

naši najmenší

Samuel Krokus
Tobias Vnučko

Sofia Ostrihoňová
Ján Berko

Rodičom srdečne blahoželáme!

rozlúčili sme sa

Mária Balážová
Jozef Fronk
Jaroslav Kollár

Česť ich pamiatke. Nech odpočívajú v pokoji.

manželstvo uzavreli

Martina Jánošová – Radoslav Považan
Eva Hricová – Michal Pagáč
Kristína Adamson – Ing. arch. Jiří Richter

Želáme veľa lásky a porozumenia na spoločnej ceste životom.

Spomienka

Nezomrela.
Spi, má len sen, je krásny,
sníva sa jej o tých, ktorých milovala
a ktorí milovali ju.

Dňa 8. novembra 2013 uplynú 5 rokov,
čo nás navždy opustila

Anna Durbáková
spomíname

Spomienka

Dňa 26. 11. 2013 uplynulo 20 rokov
odvtedy, čo nás navždy opustil

pán **Milan Mališ**.

Kto ste ho poznali,
venujte mu tichú spomienku.

inzercia

Národná banka Slovenska – Múzeum mincí a medailí Kremnica

vyhlasuje výberové konanie na voľné pracovné miesto:

sekretárka

(zastupovanie počas MD a RD)

Charakteristika prác:

Komplexné vykonávanie administratívnych, korešpondenčných a servisných činností súvisiacich s fungovaním sekretariátu riaditeľa a vykonávanie operatívnych a koordinačných činností súvisiacich s plnením úloh príslušného odboru.

Popis rozhodujúcich činností:

- Korešpondenčné a administratívne činnosti vrátane archivácie spisovej agendy
- Organizačné zabezpečovanie úloh sekretariátu riaditeľa
- Evidencia dochádzky, vyhodnocovanie pružného pracovného času a spracovávanie dielčích podkladov pre vypracovanie miezd zamestnancov múzea
- Koordinácia a vedenie databázy žiadateľov o ubytovanie v rekreačnom zariadení

Špecifikácia požiadaviek na pracovné miesto:

- komunikačné zručnosti, organizačné a koordinačné schopnosti
- operatívne schopnosti a flexibilita
- dôslednosť
- spoľahlivosť a zodpovednosť
- diskretnosť
- osobnostná zrelosť a samostatnosť

Požiadavky

Vzdelanie: stredoškolské s maturitou – ekonomické zameranie
IT zručnosti: MS Office
Jazykové znalosti: základná znalosť AJ

Termín nástupu: predpokladaný termín nástupu: od 15. 12. 2013

Termín podania žiadosti:

Žiadosť s uvedením názvu pozície, profesijný životopis a súhlas so spracovaním osobných údajov je potrebné zaslať najneskôr do 15.11.2013 elektronicky na adresu kariera@nbs.sk alebo písomne na adresu: Národná banka Slovenska, Múzeum mincí a medailí, Štefánikovo námestie č. 11/21, 967 01 Kremnica.

Bližšie informácie o voľnej pracovnej pozícii poskytne Mgr. Mariana Novotná, riaditeľka múzea na telefónnom čísle: 045/6780301, 6780300 alebo 0915720049.

**ŽIVNOSTNÍCI POZOR!
NESTAČIA VÁM VAŠE PRÍJMY?
VIEME AKO NA TO!**

PROFI CREDIT
Vaše peniaze

PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.
Spoločnosť zaoberajúca sa poskytovaním
pôžičiek a úverov: www.proficredit.sk

Info:

Andrea Steinsdorfer, 0911 816 150
andrea.steinsdorfer@gmail.com
SPOLUPRACUJEME AJ s S.R.O.

Kremnickí cyklisti žali úspechy na školských Majstrovstvách SR – NCS Cross-country

V sobotu 5. 10. 2013 sa 15 členná výprava mladých cyklistov zúčastnila finále NCS Cross-country v Udiči pri Považskej Bystrici. Tak ako je už tradíciou, ani tento rok sa nevrátili s prázdnyimi rukami. Pod vedením A. Haška a M. Bíreša získali 2 zlaté, 1 striebornú a 2 bronzové medaily.

V kategórii mini dievčatá sa stala víťazkou **Lucia Mazúrová** z Nevoľného (ZŠ P. Križku) a zároveň sa umiestnila na 3. mieste v celkovom poradí (aj s licencovanými pretekárkami). Na 5. mieste skončila Emma Strohnerová (ZŠ P. Križku).

V tej istej kategórii mini chlapci bol **Matúš Vojtko** (ZŠ P. Križku) šiesty (tech. problémy na trati, ktoré si sám odstraňoval), L. Mazúr (ZŠ P. Križku) obsadil 12. miesto. V kategórii ml. žiačky: 4. **Monika Bieliková** (ZŠ Angyalova) a 5. Timea Mazúrová (ZŠ P. Križku). V kategórii ml. žiaci zvíťazil **Jakub Ďurian** (ZŠ Angyalova), 7. Maroš Kantor (ZŠ Angyalova), 8. Denis Tilesch (ZŠ Angyalova), 10. Rajmund Modriansky (ZŠ Angyalova).

Kategória st. žiaci: 21. S. Reichl (ZŠ Angyalova), 27. S. Varhaňovský (ZŠ P. Križku)

Kategória dorastenky: bronzová medaila za 3. miesto **Diana Žabková** (ZŠ Angyalova), 4. T. Kapsdorferová (ZŠ Angyalova)

Kategória dorastenci: 2. miesto **Róbert Višňovský** (Gymnázium Žiar nad Hronom) *A. Haško*

Jesenné kolo hry Plameň skončilo na výbornú

V sobotu 5. októbra 2013 sa na **Fahkoatletickom ihrisku v Kremnici** konala súťaž mladých hasičov vo veku od 8 do 16 rokov.

Jesenné kolo otvoril Ján Kobelár, podpredseda ÚzUDPO pre mládež, po privítaní primátorky mesta Zuzany Balážovej, riaditeľky ÚzUDPO Márie Pulišovej, predsedu ÚzUDPO Jozefa Perinu, hostí, rozhodcov a súťažiacich družstiev. Pri zahájení boli odovzdané Dúhové listy: Mestskému úradu v Kremnici, ktorý prevzala primátorka mesta a Ďakovný list Dobrovoľ-

nému hasičskému zboru Kremnica, ktorý prevzal predseda Jaroslav Franko. Po slávnostnom príhovore Jána Korbelu a Zuzany Balážovej to všetko mohlo začať. Súťaž sa uskutočnila v peknom počasí na dobre pripravených dráhach, kde sa plnili disciplíny: teoretická časť, uzlová štafeta, slalomová dráha, štafeta požiarnych dvojíc a požiarny útok s vodou. Keďže sa počítali časy z každej disciplíny, tak rozhodoval súčet bodov.

Konečné poradie:

Kategória dievčatá:

1. Pitelová

Kategória chlapci:

1. Bartošova Lehôtka

2. Kremnica

3. Svätý Anton

Napriek tomu, že sa súťaže zúčastnili iba štyri družstvá, bolo podujatie vyhodnotené na výbornú. Za celý priebeh súťaže by som chcel poďakovať vedeniu MsÚ Kremnica, DHZ Kremnica, všetkým členom, ktorí pomáhali počas celého priebehu súťaže a ÚzUDPO Žiar nad Hronom.

*Jaroslav Franko
predseda DHZ v Kremnici*

Kremnica ako na dlani

Cestu s trekingovými palicami z obce Krahule k rozhľadni na Kraľuskom štíte už absolvovali aj prví odvážlivci – obyvatelia DD a DSS Kremnica. Z takmer 14 metrov vysokej drevenej „vartovne“ v nadmorskej výške 959 metrov mali Kremnicu ako na dlani. S ďalekohľadom – a aj bez neho – sa kochali krásou pestrofarebnej jesennej prírody Kremnických vrchov, Štiavnických vrchov, Vtáčnika, Žiarkej kotliny, či Turčianskej kotliny. Zrazu v jeden okamih bolo všetko tak blízko. Je to miesto, na ktoré sa budú radi vracieť po celý rok podľa svojho zdravotného stavu nielen prví odvážlivci, ale aj ich pokračovatelia z nášho zariadenia. Každé ročné obdobie má svoju krásu, každé je niečím charakteristické a každé z nich zanechá hrejivý pocit na srdci milovníka hôr aj v Domove dôchodcov a DSS Kremnica.

Mgr. Božena Schniererová

TYMIÁN

EKOLOGICKÉ, VZDELÁVACIE A MLÁDEŽNÍCKE CENTRUM

ABY STE SA V ŽIVOTE NESTRATILI

mmp
kremnica

CVČ Kremnica

Pripravujeme na mesiac
NOVEMBER 2013

Klub spoločenských hier a hlavolamov

Kde ? : Centrum TYMIÁN, Kutnohorská ul.č.4, Kremnica
 Kedy ? : každú stredu od 12³⁰ do 15⁰⁰ h.
 Čo ? : budeme sa hrať hry, hádanky a hlavolamy na rozvíjanie stratégie, rýchlosti, fantázie atď. (DIXIT, Duch, Antivírus, Dubble...)

Stretnutie pracovnej skupiny

„Tvorba koncepcie práce s mládežou v Kremnici „

Kde ? : v poslanskej kancelárii v MsKS Kremnica
 Kedy ? : štvrtok 21.11.2013 o 15:30 h.

Diskusné stretnutie : BIOPOTRAVINY

Kde ? : Centrum TYMIÁN, Kutnohorská ul.č.4, Kremnica
 Kedy ? : štvrtok 28.11.2013 o 15:30 h.
 Čo ? : budeme diskutovať s pozvanými hosťami na tému zdravých potravín, domácich výrobkov, prístupu k zdravému životnému štýlu a všetkých ekologických súvislostiach.

Kurz rozvoja osobnosti: Selfmanažment

Kde ? : Centrum TYMIÁN, Kutnohorská ul.č.4, Kremnica
 Kedy ? : sobota 23.11.2013 o 9:30 h, do 14:30 h. (5 hodín)
 Čo ? : kurz je zameraný na odhalenie vlastných silných stránok a naplánovanie ich úspešného využívania v súkromnom aj pracovnom živote
 Poplatok za kurz: 15 €, počet účastníkov v kurze je obmedzený, preto je potrebné sa vopred prihlásiť : centrum.tymian@gmail.com / 0917 069 902

Vás pozýva na
KLUB SPOLOČENSKÝCH HIER A HLAVOLAMOV
 KEDY? Každú stredu od 13:00 do 15:00
 KDE? Centrum TYMIÁN, Kutnohorská ul. č. 4 Kremnica
 ČO SA BUDE DIAŤ? Budeme sa učiť hrať zábavné spoločenské hry

J	F	M
J	M	A
J	A	?

V prípade otázok neváhajte kontaktovať
 Betty Mršková
 0917069902
centrum.tymian@gmail.com

GR pre vzdelávanie a kultúru
 Program Mládež v akcii

TYMIÁN
 EKOLOGICKÉ, VZDELÁVACIE A MLÁDEŽNÍCKE CENTRUM
 ABY STE SA V ŽIVOTE NESTRATILI

Mestský parlament mladých Turčianske Teplice, Mestský mládežnícky parlament Kremnica vyhlasujú:

Ten, kto tvorí je **TVOR.**
 Ten, kto netvorí je **NETVOR?**
 Ten, kto fotí je **FOTO TVOR!**

fotosút' až **FOTO TVOR!**

Viac INFO na Facebooku
[facebook.com/fototvor](https://www.facebook.com/fototvor)

Program Mládež v akcii

Prázdne miesto by

Riadková inzercia:
 Prenajmem 2-izbový byt. Kontakt: 0908 571 869

zimného športového výstroja
BURZA 2013

mesto Kremnica usporiada **BURZU ZIMNÉHO ŠPORTOVÉHO VÝSTROJA** v Mestskom kultúrnom stredisku

Zber: 18. novembra ~ pondelok 13:00 – 17:00
 19. novembra ~ utorok 9:00 – 12:00
 Predaj: 19. novembra ~ utorok 13:00 – 18:00
 20. novembra ~ streda 8:30 – 12:30
 Výdaj: 21. novembra ~ štvrtok 8:00–12:00 ~ 13:00 – 16:00

Prijímať a zbierať sa bude len výstroj a odevy športového charakteru. Obuv a odevy iného druhu nebudú prijaté. Organizátor si vyhradzuje právo určiť prijateľnosť tovaru!